

Förstudierapport inom området Säkerhetsteknik

23.2-8711-2021

KAMMARKOLLEGIET

Innehåll

1 Sammanfattning	3
2 Inledning.....	4
3 Föregående upphandling	8
4 Nuvarande ramavtal	15
5 Information om ramavtalen.....	17
6 Offentlig sektors behov.....	18
7 Marknadsundersökning	36
8 Omvärldsanalys.....	54
9 Relevant lagstiftning, föreskrifter och allmänna råd	55
10 Hållbarhet.....	56
11 Säkerhet.....	64
12 E-handel	67
13 Utvecklingsområden och förändringsbehov i en kommande upphandling	69
14 Slutsatser	70
15 Källförteckning.....	71

1 Sammanfattning

Det nuvarande ramavtalsområdet säkerhetsteknik består av tre delområden vilka är brandskydd, säkerhetssystem och konsulter för säkerhetssystem. Denna förstudie omfattar delområdena säkerhetssystem och konsulter för säkerhetssystem där de nuvarande ramavtalen löper till och med 2023-06-19. Delområdet brandskydd omfattas inte av förstudien.

Förstudien påbörjades i oktober 2021 och i denna förstudierapport sammanfattas den information som inkommit bland annat via leverantörsmöten, möten med branschorganisationer, myndighetsreferensgrupp och i myndighetsenkäten.

Projektgruppen har funnit att det finns behov av statliga ramavtal inom området säkerhetsteknik och rekommenderar att en upphandling av säkerhetssystem och konsulter för säkerhetssystem genomförs.

Förstudierapporten är framtagen av:

William Friberg och Hanna Silwer, Enheten för upphandling av varor och tjänster.

2 Inledning

2.1 Bakgrund till förstudien

Förstudien är genomförd av Kammarkollegiet och omfattar säkerhetsteknik, bestående av delområdena säkerhetssystem och konsulter för säkerhetssystem.

Kammarkollegiet har ansvaret för upphandlingsverksamheten inom den statliga inköpssamordningen. Detta innebär att myndigheten har som uppdrag att ingå ramavtal för varor och tjänster som är avsedda för andra statliga myndigheter.

Enligt förordningen (1998:796) om statlig inköpssamordning ska det finnas ramavtal eller andra gemensamma avtal som effektiviserar upphandlingarna för varor och tjänster som myndigheterna upphandlar ofta, i stor omfattning eller som uppgår till stora värden.

2.2 Syfte med förstudien

Huvudsyftet med förstudien är att i ett tidigt skede utreda huruvida ramavtalsområdet uppfyller något av kriterierna ovan eller på annat sätt anses lämpligt för att en upphandling ska genomföras. Om det konstaterats att en upphandling förordas kommer även förutsättningar för en sådan att kartläggas.

Syftet med förstudien är vidare att samla information och kunskap om pågående utveckling inom ramavtalsområdet, samt om vilka behov som myndigheterna har. Förstudien ska även belysa hur upphandlingen kan genomföras och därmed ge underlag till såväl upphandlingsstrategin som kommande upphandlingsdokument. I sammanhanget ska särskilt beaktas att ramavtalen ska vara lätta att avropa från, i vilken uträkning det kommer krävas stöd från ramavtalsförvaltningen samt eventuellt samspel med leverantörsmarknaden gällande förändringar i upplägg, kravställning etc.

Samtliga rekommendationer som lämnas i samband med denna förstudie kan komma att prövas på nytt, ändras och anpassas i en kommande upphandling då ny information kan tillkomma och förutsättningar kan ändras med tiden.

2.3 Omfattning och avgränsningar i förstudien

Förstudierapporten beskriver nuläge och erfarenheter av användningen av ramavtalen inom området. Den innehåller avropande myndigheters och leverantörers synpunkter på de nuvarande ramavtalen samt deras förslag rörande upplägg av en eventuellt kommande upphandling. Därtill innefattar förstudierapporten en analys av myndigheters behov och marknadens utbud.

Förstudierapporten innehåller inte någon kravspecifikation till en kommande upphandling. Således är eventuella krav som kan ställas endast beskrivna på en övergripande nivå.

Ramavtalen inom detta område (delområdena säkerhetssystem och konsulter för säkerhetssystem) kan i dag användas av statliga myndigheter samt stiftelser och andra organisationer med anknytning till staten. Ramavtalen kan även användas av kommuner, regioner och andra offentligt styrda organisationer som har lämnat bekräftelse.

2.4 Målgrupp

Förstudien riktar sig i första hand till följande målgrupper.

- Berörda personer inom Kammarkollegiet.
- Beställare, upphandlare, inköpare och övriga anställda eller verksamma i statliga myndigheter som använder våra ramavtal, samt de som inte gör det idag.
- Kommuner, regioner och andra upphandlande myndigheter.
- Leverantörer – nuvarande och potentiella ramavtalsleverantörer till Kammarkollegiet.

2.5 Metod för förstudien

Förstudiearbetet har utförts i enlighet med Kammarkollegiets projektstyrningsmetodik. Den innefattar:

- initiering av projektet med definition av projektets huvudsakliga mål i form av ett projektdirektiv,
- detaljerad planering, dvs. en projektbeskrivning och planering av projektets aktiviteter,
- genomförande som omfattat informationsinsamling, analys och författande av förstudierapporten, och
- leverans av förstudien med föregående kvalitetssäkring.

Informationsinsamlingen till förstudien har skett genom att en enkät har skickats ut till avropande myndigheter innehållande frågor kopplade till de nuvarande ramavtalen och till utformningen av en eventuellt kommande upphandling. Därtill har en referensgrupp med deltagare från olika avropande myndigheter deltagit i förstudien och bidragit med värdefull information och synpunkter.

Vidare har projektgruppen haft möten med leverantörer och branschorganisationer för att få deras syn på såväl de nuvarande ramavtalen som branschen och dess utveckling.

Projektgruppen har distribuerat en enkät till leverantörer och andra aktörer på marknaden.

Möten och skriftliga avstämningar har genomförts med ansvarig ramavtalsförvaltare från Kammarkollegiet.

Det kommer att göras en samlad bedömning av all information som har inkommit i förstudien för att på så sätt undersöka hur en eventuell upphandling ska utformas på bästa sätt. Det kan innebära att förslag från enskilda intressenter inte alltid kan beaktas vid utformningen av en eventuellt kommande upphandling.

2.6 Definitioner och förklaringar

I förstudierapporten förekommer ett antal begrepp som används i branschen. Dessutom har ett antal andra begrepp som är bra att känna till, med hänsyn till den kommande upphandlingen, definierats och förklarats. Se begrepp nedan:

API

API står för Application Program Interface, och fungerar som en bro mellan exempelvis två system och är ett kontrollerat sätt att överföra information på. Med hjälp av API:er kan information till exempel överföras automatiskt för att slippa manuell handpåläggning och förbättra den digitala användarupplevelsen.¹

BASTA

BASTA är ett icke-vinstdrivande bolag och ägs av IVL Svenska Miljöinstitutet och Byggföretagen. I BASTA-system registrerar leverantörer och tillverkare av bygg- och anläggningsprodukter de produkter som klarar kraven gällande innehåll av ämnen med farliga egenskaper i BASTA- alternativt BETA-kriterierna

Bevakningsansvariga myndigheter

Myndigheter som har ett ansvar att vidta de ytterligare förberedelser som krävs inom respektive ansvarsområde vid höjd beredskap. Bestämmelser avseende bevakningsansvariga myndigheter finns bland annat i förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap.

Byggvarubedömningen

Byggvarubedömningen en icke vinstdrivande ekonomisk förening som bedömer och tillhandahåller information om hållbarhetsbedömda varor.

CCTV

CCTV står för Closed-circuit television. I Sverige har man börjat frångå den engelska benämningen och säger ofta numera kameraövervakning.

SLA

SLA står för Service Level Agreement. På svenska servicenivåavtal.

¹ Se Skatteverket, *Vad är ett API?*,
<https://www.skatteverket.se/omoss/apierochoppnadata/hittaapierochoppnadata/kunskapochinspiratio/n/vadarettapi.4.96cca41179bad4b1aaa4b8.html>.

SundaHus

SundaHus är ett företag som tillhandahåller ett webbaserat system och rådgivning för att systematisera arbetet med att fasa ut farliga ämnen i en byggnads hela livscykel.

Proprietärt säkerhetssystem

I denna förstudie avses med ett proprietärt säkerhetssystem ett system som inte är att betrakta som ett öppet säkerhetssystem enligt förklaringen nedan.

UTM

Utrymningslarm med talat meddelande.

ÄTA-hantering

Ändringsarbeten, Tilläggsarbeten och Avgående arbeten.

Öppet säkerhetssystem

Enligt de nuvarande ramavtalen definieras ett öppet säkerhetssystem som ett system som efter kontraktets löptid är möjligt att utan kostnad övertas, driftas, uppgraderas, utökas och underhållas av annan leverantör.

I delar av nuvarande upphandlingsdokument anges även att eventuell specifik programmeringskod/teknikerkod ska vid övertagandet öppnas upp så att ett övertagande av anläggningen är möjligt för den nya leverantören som sen skapar ett nytt anläggarintyg för säkerhetssystemet. När övertagandet är klart ska den nya leverantören inte behöva återkomma till den tidigare leverantören utan klara av att sköta uppdraget mot Avropsberättigade på egen hand.

3 Föregående upphandling

3.1 Upphandlingsförfarande, tilldelningsgrund och tidpunkter för annonsering m.m.

Den föregående upphandlingen genomfördes enligt ett öppet förfarande. Som tilldelningsgrund användes för delområdet säkerhetssystem bästa förhållandet mellan pris och kvalitet, medan tilldelningsgrunden pris användes för delområdet konsulter för säkerhetssystem.

Upphandlingsdokumentet annonserades den 2019-03-27 och sista anbudsdag var den 2019-05-09. Ramavtalen började gälla från och med den 2019-06-20.

3.2 Upphandlingens omfattning

Upphandlingen var indelad i två delområden, säkerhetssystem samt konsulter för säkerhetssystem. Delområdet brandskydd annonserades ursprungligen med samma diarienummer som säkerhetsteknikdelarna men överprövades, och annonserades efter det återigen, men då separat från säkerhetsteknik.

Säkerhetssystem

Med säkerhetssystem avsågs säkerhetstekniska installationer, vissa närliggande tjänster samt leverans av säkerhetsteknisk materiel och utrustning. Området omfattade följande produkter inklusive service och underhåll:

- Inbrottslarm
- Överfallslarm
- Passerkontrollsystem inklusive kodbärare och porttelefon
- Kameraövervakning (CCTV)
- Brandlarmsystem

Till samtliga av ovanstående produkter skulle anbudsgivaren även erbjuda projektering, dimensionering, materiel, samtliga systemkomponenter inklusive klienter, leverans, installation, relationshandlingar, driftsättning, provning, leveransbesiktning, uppgradering, garanti, utbildning, drift- och skötselinstruktioner, service och underhåll, administration av system samt support.

Som optioner omfattades även följande produkter inklusive service och underhåll:

- Öppna säkerhetssystem för Inbrottslarm
- Öppna säkerhetssystem för Passersystem
- Öppna säkerhetssystem för Kameraövervakning (CCTV)
- Integrerade systemlösningar inklusive överordnat system

- Elektromekaniska lås och låssystem
- Mekaniska lås
- Inpasseringsspärrar/entrégrindar
- Mekaniskt inbrottsskydd
- Säkerhetssystem för hängning och larmande av flyttbara objekt, t.ex. konst.
- Fjärrtjänster A (Support, administration och driftövervakning av säkerhetssystem)
- Fjärrtjänster B (Säkerhetstjänster genom kamerateknik och operatörer)

Till samtliga av ovanstående punkter skulle anbudsgivaren, där det var tillämpligt, erbjuda projektering, dimensionering, materiel, leverans, installation, relationshandlingar, mjukvaruavtal, driftsättning, provning, leveransbesiktning, uppgradering, garanti, utbildning, drift- och skötselinstruktioner, service och underhåll, administration av system samt support.

Konsulter för säkerhetssystem

Med konsulter för säkerhetssystem avsågs konsultation gällande säkerhetsarbete och säkerhetstekniska installationer. Området omfattade följande tjänster:

- Projekteringstjänst (Specialist/Uppdragsledare samt Handläggare)
- Besiktningstjänst (Specialist/Uppdragsledare samt Handläggare)
- Riskanalys (Specialist/Uppdragsledare samt Handläggare)

3.3 Delområden, krav och utvärderingsmodell

3.3.1 Delområden

Den föregående upphandlingen delades in i två delområden bestående av säkerhetssystem respektive konsulter för säkerhetssystem. Anbudsgivarna kunde endast tilldelas ramavtal inom ett av delområdena.

Genom uppdelningen kan avropsberättigade myndigheter och organisationer avropa oberoende konsultation inför avrop och vid besiktning av säkerhetssystem.

3.3.2 Leverantörskvalificering

Inom båda delområdena ställdes krav på att anbudsgivarna skulle

- ha ett kvalitetsledningssystem i enlighet med ISO 9001 eller likvärdigt.
- ha ett miljöledningssystem i enlighet med ISO 14001, Eco Management and Audit Scheme (EMAS) eller likvärdigt.
- bedriva ett systematiskt informationssäkerhetsarbete.

3.3.2.1 Säkerhetssystem

Inom delområdet säkerhetssystem ställdes följande kvalificeringskrav avseende anbudsgivarnas tekniska och yrkesmässiga kapacitet.

- **6.6.5.2 Certifierad anläggarfirma, inbrottslarm**
Anbudsgivaren ska som ramavtalsleverantör eller via underleverantör vara certifierad anläggarfirma enligt SSF 1015 larmklass 3 och/eller larmklass 4 eller likvärdig certifiering.
- **6.6.5.3 Certifierad anläggarfirma, brandlarm**
Anbudsgivaren ska som leverantör eller via underleverantör vara certifierad anläggarfirma brandlarm enligt SBF 1008 eller likvärdigt certifiering.
- **6.6.5.4 Certifierad anläggarfirma CCTV**
Anbudsgivaren ska som ramavtalsleverantör eller via underleverantör vara certifierad anläggarfirma CCTV minst enligt SSF 1061 klass 3 och/eller 4 eller likvärdig certifiering.
- **6.6.5.5 Behörig ingenjör, inbrottslarm**
Anbudsgivaren ska som ramavtalsleverantör eller via underleverantör ha tillgång till minst sex (6) Behöriga ingenjörer inbrottslarm enligt SSF 1016 eller likvärdig certifiering, med vardera minst tre (3) års arbetslivserfarenhet inom branschen.
- **6.6.5.6 Behörig ingenjör, brandlarm**
Anbudsgivaren ska som ramavtalsleverantör eller via underleverantör ha tillgång till minst sex (6) Behöriga ingenjörer brandlarm, enligt SBF 1007 eller likvärdig certifiering, med vardera minst tre (3) års arbetslivserfarenhet inom branschen.
- **6.6.5.7 Behörig ingenjör CCTV**
Anbudsgivaren ska som ramavtalsleverantör eller via underleverantör ha tillgång till minst sex (6) Behöriga ingenjörer CCTV, enligt SSF 1062 och/eller SSF 1069 eller likvärdig certifiering, med vardera minst tre (3) års arbetslivserfarenhet inom branschen.
- **6.6.5.8 Programmerare/driftsättare för säkerhetssystem**
Med Programmerare/driftsättare menas en person som är kunnig inom mjukvaran/hårdvaran som används i tekniken inom det specifika säkerhetssystemet och kan driftsätta den.

Anbudsgivaren ska som ramavtalsleverantör eller via underleverantör ha tillgång till minst sex (6) Programmerare/driftsättare, med vardera minst tre (3) års arbetslivserfarenhet inom yrket.
- **6.6.5.9 Krav på Servicetekniker/teletekniker för säkerhetssystem**
Med servicetekniker/teletekniker menas en person som är kunnig om den specifika tekniken som används i installationen av säkerhetssystemen och ska utföra service samt reparation på dessa.

Anbudsgivaren ska som ramavtalsleverantör eller via underleverantör ha tillgång till minst sex (6) Servicetekniker/teletekniker, med vardera minst tre (3) års arbetslivserfarenhet inom yrket.

3.3.2.2 Konsulter för säkerhetssystem

Inom delområdet konsulter för säkerhetssystem ställdes följande kvalificeringskrav avseende anbudsgivarnas tekniska och yrkesmässiga kapacitet.

- **6.6.6.1 Brandingenjör**

Anbudsgivaren ska som leverantör eller via underleverantör ha tillgång till minst en (1) "Brandingenjör" (person som genomgått högskoleutbildningen Brandingenjör och avlagt examen) med minst tre (3) års arbetslivserfarenhet inom branschen.

- **6.6.6.2 Behörig ingenjör, inbrottslarm**

Anbudsgivaren ska som leverantör eller via underleverantör ha tillgång till minst tre (3) "Behörig ingenjör inbrottslarm" enligt SSF 1016 eller likvärdigt med minst tre (3) års arbetslivserfarenhet inom branschen.

- **6.6.6.3 Behörig ingenjör, brandlarm**

Anbudsgivaren ska som leverantör eller via underleverantör ha tillgång till minst två (2) "Behörig ingenjör brandlarm", enligt SBF 1007 eller likvärdigt, med minst tre (3) års arbetslivserfarenhet inom branschen.

- **6.6.6.4 Behörig ingenjör, CCTV**

Anbudsgivaren ska som leverantör eller via underleverantör ha tillgång till minst två (2) "Behörig ingenjör CCTV", enligt SSF 1062 och/eller SSF 1069 eller likvärdigt, med minst tre (3) års arbetslivserfarenhet inom branschen.

3.3.3 Obligatoriska krav

Inom delområdet säkerhetssystem ställdes obligatoriska krav avseende:

- Lagar och föreskrifter
- Omfattning
- Projektering och installation av säkerhetssystem
- Installationer
- Support och service
- Utbildning som en del av leveransen
- Utbildning som separat tjänst
- Dokumentation
- Säkerhetsskyddsavtal
- Programvara
- Reservdelar
- Optioner
- Öppna säkerhetssystem för inbrottslarm
- Öppna säkerhetssystem för passersystem
- Öppna säkerhetssystem för CCTV
- Integrerade systemlösningar inklusive överordnat system
- Elektromekaniska lås och låssystem
- Mekaniska lås
- Inpasseringsspärrar/entrégrindar

- Mekaniskt inbrottsskydd
- Säkerhetssystem för hängning och larmande av flyttbara objekt, t.ex. konst
- Fjärrtjänster A (Support, administration och driftövervakning av säkerhetssystem)
- Fjärrtjänster B (säkerhetstjänster genom kamerateknik och operatörer)

Inom delområdet konsulter för säkerhetssystem ställdes obligatoriska krav avseende:

- Lagar och föreskrifter
- Kompetens vid uppdragets utförande
- Projektering av säkerhetsinstallation
- Omfattning
- Dokumentation
- Riskanalys/riskhantering
- Projektering
- Besiktning
- Säkerhetsskyddsavtal

3.3.4 Utvärderingsmodell

3.3.4.1 Säkerhetssystem

Inom delområdet säkerhetssystem tillämpades följande utvärderingsmodell.

De anbud som antogs var de ekonomiskt mest fördelaktiga utifrån bästa förhållande mellan pris och kvalitet. De ekonomiskt mest fördelaktiga anbuden beräknades genom att anbudsgivarna fick poäng för de optioner som kunde erbjudas. Maxpoängen för optionerna var 100 poäng och viktades enligt följande:

Option	Viktning
Öppna säkerhetssystem för Inbrottslarm	15 %
Öppna säkerhetssystem för Passersystem	10 %
Öppna säkerhetssystem för CCTV	5 %
Integrerade systemlösningar inklusive överordnat system	15 %
Elektromekaniska lås och låssystem	10 %
Mekaniska lås	10 %
Inpasseringsspärrar/entrégrindar	5 %
Mekaniskt inbrottsskydd	5 %

Säkerhetssystem för hängning och larmande av flyttbara objekt, t.ex. konst.	5 %
Fjärrtjänster A (Support, administration och driftövervakning av säkerhetssystem)	10 %
Fjärrtjänster B (säkerhetstjänster genom kamerateknik och operatörer)	10 %

Vid lika många poäng avgjordes vilka anbudsgivare som skulle tilldelas ramavtal efter offererade optioner, enligt följande inbördes ordning:

1. Öppna säkerhetssystem för Inbrottslarm
2. Integrerade systemlösningar inklusive överordnat system
3. Öppna säkerhetssystem för Passersystem
4. Elektromekaniska lås och låssystem
5. Fjärrtjänster A
6. Fjärrtjänster B
7. Mekaniska lås
8. Öppna säkerhetssystem för CCTV
9. Inpasseringsspärrar/entrégrindar
10. Mekaniskt inbrottsskydd
11. Säkerhetssystem för hängning och larmande av flyttbara objekt, t.ex. konst.

Om två eller flera anbud efter ovanstående förfarande hade erhållit samma resultat skulle ett lottningsförfarande genomföras under överinseende av notarius publicus.

3.3.4.2 Konsulter för säkerhetssystem

Inom delområdet konsulter för säkerhetssystem tillämpades följande utvärderingsmodell.

De anbud som antogs var de som var de ekonomiskt mest fördelaktiga utifrån pris.

Timpriser lämnades för tjänsterna nedan som viktades enligt följande:

Tjänst	Viktning
Risikanalys/Riskhantering för Specialist/Uppdragsledare	30 %
Risikanalys/Riskhantering för Handläggare	10 %
Projektering för Specialist/Uppdragsledare	30 %
Projektering för Handläggare	10 %

Besiktning för Specialist/Uppdragsledare	15 %
Besiktning för Handläggare	5 %

De viktade priserna adderades sedan till ett samlat utvärderingspris.

Om två eller flera anbud efter ovanstående förfarande hade erhållit samma resultat skulle ett lottningsförfarande genomföras under överinseende av notarius publicus.

3.3.5 Överprövning

Delområdena säkerhetssystem och konsulter för säkerhetssystem överprövades inte i samband med föregående upphandling.

4 Nuvarande ramavtal

4.1 Avtalens löptid

Ramavtalen, som började gälla från den 2019-06-20, gäller till och med den 2023-06-19.

4.2 Antagna ramavtalsleverantörer

Följande ramavtalsleverantörer antogs inom delområdet säkerhetssystem:

- Assemblin El AB
- Axlås Solidlås AB
- Bravida Säkerhet Aktiebolag
- Certego AB
- Nokas Teknik AB (nu AVARN Security Systems AB)
- Siemens Aktiebolag
- Stanley Security Sverige AB

Majoriteten av ovanstående företag räknas inte som små eller medelstora företag enligt EU-kommissionens definition.

Följande ramavtalsleverantörer antogs inom delområdet konsulter för säkerhetssystem:

- WSP Sverige AB
- Team TSP AB
- ÅF-Infrastructure AB
- Swedish Net Engineering AB

Två av ovanstående företag räknas som små eller medelstora företag enligt EU-kommissionens definition.

4.3 Omsättning på ramavtalen

Nedan redovisas omsättningsstatistik avseende 2020. Statistiken baseras på uppgifter redovisade av de antagna ramavtalsleverantörerna.

Delområde	Kvartal 1 (SEK)	Kvartal 2 (SEK)	Kvartal 3 (SEK)	Kvartal 4 (SEK)	Totalt 2020 (SEK)
Säkerhetssystem	22 197 685	29 167 184	13 404 416	17 655 471	82 424 756
Konsulter för säkerhetssystem	926 755	1 356 588	825 129 kr	2 320 382	5 428 854

Nedan redovisas omsättningsstatistik avseende 2021. Statistiken baseras på uppgifter redovisade av de antagna ramavtalsleverantörerna.

Delområde	Kvartal 1 (SEK)	Kvartal 2 (SEK)	Kvartal 3 (SEK)	Kvartal 4 (SEK)	Totalt 2021 (SEK)
Säkerhetssystem	13 799 412	26 035 465	8 855 215	22 649 077	71 339 169
Konsulter för säkerhetssystem	1 576 259	1 274 136	1 151 360	2 749 453	6 751 208

4.4 Förvaltning av ramavtalen

Ramavtalen förvaltas av enheten för ramavtalsförvaltning vid Kammarkollegiet.

5 Information om ramavtalen

Information om ramavtalen förmedlas på www.avropa.se. Där publiceras bl.a. listor över ramavtalsleverantörer och avropsberättigade myndigheter, avtalsdokument, avropsmallar, samt vägledningar med stöd för avropsberättigande myndigheter vid avrop.

Kammarkollegiet genomför också regelbundet olika typer av seminarier kopplat till respektive ramavtalsområde, två så kallade Avropadagar riktade till myndigheter och tre leverantörsdagar fördelat på leverantörer inom IT-och telekom, resebranschen samt övriga varor och tjänster. Därutöver ges vägledning och stöd i samband med bl.a. avrop från ramavtalen via såväl e-post som telefon.

6 Offentlig sektors behov

6.1 Inledning

För att kartlägga behovet inom offentlig sektor gällande det aktuella ramavtalsområdet samt för att samla in och analysera synpunkter på de befintliga ramavtalen har det i förstudien genomförts dels en enkätundersökning, dels ett referensgruppsmöte med deltagare från de myndigheter som anmält sitt intresse för att ingå i referensgruppen.

6.2 Myndighetsenkät

En enkät gick ut till 219 avropsberättigade myndigheter. Enkäten besvarades av 71 respondenter, vilket ger en svarsfrekvens på 32,4 %.

Syftet med enkäten var att undersöka behovet av varor och tjänster inom ramavtalsområdet samt vilka önskemål som myndigheterna hade. Vidare var syftet att ge myndigheterna möjlighet att dela med sig av sina erfarenheter rörande de befintliga ramavtalen och ge generella synpunkter avseende en eventuellt kommande upphandling av ett statligt ramavtal.

I avsnitt 6.2.1 presenteras frågorna och svaren som endast har koppling till delområdet säkerhetssystem. På motsvarande sätt finns frågorna och svaren med koppling till delområdet konsulter för säkerhetssystem i avsnitt 6.2.2. I avsnitt 6.2.3 presenteras frågorna och svaren som berör båda delområdena.

Enkäten besvarades av myndigheter av olika storlek med nedanstående fördelning.

Namn	Antal	%
0-50	11	15,5
51-100	12	16,9
101-200	7	9,9
201-500	8	11,3
501-1000	15	21,1
Fler än 1000	18	25,4
Total	71	100

Av respondenterna har 33,8 % ett proprietärt säkerhetssystem, 18,3 % ett öppet säkerhetssystem och 11,3 % både ett proprietärt och öppet säkerhetssystem. 36,6 % av respondenterna visste inte ifall de har ett öppet eller proprietärt säkerhetssystem.

6.2.1 Redovisning av myndighetsenkät avseende säkerhetssystem

6.2.1.1 Respondenterna (delområdet säkerhetssystem)

Genomsnittliga beställningsvärden per år

Nedan redovisas hur mycket respondenterna beställer säkerhetssystem för i genomsnitt per år.

Namn	Antal	%
0 SEK	4	5,6
Mindre än 50 000 SEK	15	21,1
50 001 - 100 000 SEK	10	14,1
100 001 - 250 000 SEK	7	9,9
250 001 - 500 000 SEK	11	15,5
500 001 - 1 000 000 SEK	3	4,2
1 000 001 - 5 000 000 SEK	5	7
5 000 001 - 10 000 000 SEK	3	4,2
För mer än 10 000 000 SEK	4	5,6
Vet ej	9	12,7
Total	71	100

Användning av ramavtalen

Av respondenterna hade 43,7 % använt de nuvarande ramavtalen för säkerhetssystem medan 56,3 % inte använt ramavtalen. Anledningar till att ramavtalen inte använts redovisas nedan.

Namn	Antal	%
Har ej något behov	11	27,5
Tillgodoser inte organisationens behov (vänligen specificera vilka behov som ramavtalet inte tillgodoser)	2	5
Har gjort en egen upphandling	18	45
Annat (vänligen specificera)	9	22,5
Total	40	100

Några av de fritextsvar som inkom som motivering för alternativet "Annat" var att säkerhetssystem anskaffats av fastighetsägaren, att säkerhetssystemet köpts innan nuvarande ramavtal och att säkerhetssystem tillhandahålls av en så kallad värmyndighet.

Antalet avrop

Av de 31 respondenter som använt nuvarande ramavtal har följande antal avrop genomförts under ramavtalens löptid.

Namn	Antal	%
1 gång	17	54,8
2 gånger	5	16,1
3-5 gånger	7	22,6
6-10 gånger	1	3,2
Fler än 10 gånger	1	3,2
Total	31	100

6.2.1.2 Avrop (delområdet säkerhetssystem)

Säkerhetssystem som avropats

Nedan redovisas de typer av säkerhetssystem som avropats från nuvarande ramavtal.

Namn	Antal
Inbrottslarm	23
Överfallslarm	10
Passerkontrollsystem	25
CCTV (kamerateknik för övervakning)	11
Öppna säkerhetssystem för inbrottslarm	7
Öppna säkerhetssystem för CCTV (kamerateknik för övervakning)	5
Integrerade systemlösningar inkl. överordnat system	10
Mekaniska lås	13
Elektromekaniska lås och låssystem	14
Inpasseringsspärrar/entrégrindar	4
Mekaniskt inbrottskydd	8
Säkerhetssystem för flyttbara projekt	2
Fjärrtjänster A (Support, administration och driftövervakning)	7
Fjärrtjänster B (Säkerhetstjänster genom kamerateknik)	3
Service och underhåll	22
Brandlarmsystem	11
Öppna säkerhetssystem för passerkontrollsystem	5
Total	180

Avrop från ramavtalen

Av de 31 respondenter som avropat från ramavtalet, angav 16,1 % att det varit lätt att avropa från ramavtalen, 29 % att det varit svårt och 54,8 % att det varken varit lätt eller svårt. Den huvudsakliga anledningen till att det varit svårt att avropa från ramavtalen var att vissa myndigheter har begränsad teknisk kunskap inom området och att mycket behöver specificeras vid avropsförfrågan.

Förnyad konkurrensutsättning

På frågan hur den förnyade konkurrensutsättningen har fungerat angav 48,4 % att

avropen fungerat bra, 12,9 % att avropen fungerat mindre bra och 6,5 % att avropen fungerat dåligt. 32,3 % angav att de inte vet hur förnyad konkurrensutsättning har fungerat. Den huvudsakliga anledningen till att den förnyade konkurrensutsättningen inte fungerat bra för de respondenter som svarat var att få leverantörer lämnat avropssvar. Skälen till att få avropssvar inkommit kan vara att avropet avsett komplement till ett proprietärt säkerhetssystem eller var begränsat till värdet.

Tilldelningskriterier vid avrop

Vid avropen har respondenterna använt följande tilldelningskriterier.

Namn	Antal
Pris	30
Lösningförslag	11
Referenser	6
Tidsåtgång för uppdragets utförande	2
Leveranstid	3
Inställelsetid vid garanti- och serviceåtgärder	10
Annat kriterium, vänligen specificera	2
Total	64

Som annat kriterium angav en respondent att tilldelningskriterium avseende drift- och servicekompetens för befintligt säkerhetssystem under övergångsfas använts.

Intresse att avropa från ramavtalen i framtiden

På frågan ifall respondenterna (samtliga 71 respondenter) är intresserade av att avropa från ett ramavtal avseende säkerhetssystem under de kommande fem åren svarade 52,1 % Ja, 18,3 % Nej och 29,6 % Vet ej.

6.2.1.3 Geografisk uppdelning (delområdet säkerhetssystem)

Av respondenterna som var intresserade av att avropa från ett ramavtal avseende säkerhetssystem föredrog 40,4 % ett rikstäckande ramavtal och 40,4 % en geografisk uppdelning. 19,3 % visste inte.

Några förslag på geografisk uppdelning var följande:

- Enligt regionindelningen.
- Tre geografiska områden, t.ex. södra, mellan och norra Sverige.
- Fyra geografiska områden, t.ex. södra, västra, östra och norra Sverige.
- En respondent önskade även ett rikstäckande område om ramavtalen har en geografisk uppdelning, eftersom myndigheten har verksamhet i hela landet.

Lokal förankring och närhet till leverantören angavs som huvudsakliga skäl för en geografisk uppdelning.

6.2.2 Redovisning av myndighetsenkät avseende konsulter för säkerhetssystem

6.2.2.1 Respondenterna (delområdet konsulter för säkerhetssystem)

Genomsnittliga beställningsvärden per år

Nedan redovisas hur mycket respondenterna beställer konsulter för säkerhetssystem för i genomsnitt per år.

Namn	Antal	%
0 SEK	22	31
Mindre än 50 000 SEK	20	28,2
50 001 – 100 000 SEK	10	14,1
100 001 – 250 000 SEK	2	2,8
250 001 - 500 000 SEK	2	2,8
500 001 - 1 000 000	3	4,2
1 000 001 - 5 000 000	1	1,4
5 000 001 - 10 000 000	0	0
För mer än 10 000 000	0	0
Vet ej	11	15,5
Total	71	100

Användning av ramavtalen

Av de 71 respondenterna har 26,8 % använt de nuvarande ramavtalen konsulter för säkerhetssystem medan 73,2 % inte använt ramavtalen. Anledningar till att ramavtalen inte använts redovisas nedan.

Namn	Antal	%
Har ej något behov	32	61,5
Tillgodoser inte organisationens behov (vänligen specificera vilka behov som ramavtalet inte tillgodoser)	2	3,8
Har gjort en egen upphandling	10	19,2
Annat (vänligen specificera)	8	15,4
Total	52	100

Några av de fritextsvar som inkom som motivering för alternativet "Annat" var att kompetens finns internt, att avrop gjorts från tidigare ramavtal eller att respondenten har en värdmyndighet.

Antalet avrop

Av de 19 respondenter som använt nuvarande ramavtal har följande antal avrop genomförts under ramavtalens löptid.

Namn	Antal	%
1 gång	10	52,6
2 gånger	4	21,1
3-5 gånger	3	15,8
6-10 gånger	0	0
Fler än 10 gånger	2	10,5
Total	19	100

6.2.2.2 Avrop (delområdet konsulter för säkerhetssystem)

Tjänster som avropats

Nedan redovisas de typer av konsulttjänster som avropats från nuvarande ramavtal.

Namn	Antal
Projekteringstjänst, specialist/uppdragsledare	15
Projekteringstjänst, handläggare	2
Besiktningstjänst, Specialist/uppdragsledare	8
Besiktningstjänst, Handläggare	2
Risikanalys/riskhantering, specialist/uppdragsledare	5
Risikanalys/riskhantering, handläggare	1
Total	33

Hur avropen fungerat

31,6 % av respondenterna angav att det varit lätt att avropa från ramavtalen, 21,1 % angav att det varit svårt och 47,4 % angav att det varit varken lätt eller svårt. Några anledningar till att det varit svårt att avropa från ramavtalen angavs vara ingåendet av säkerhetsskyddsavtal och att det kan vara svårt att uppskatta uppdragets tidsomfattning.

Rullande rangordning

42,1 % av respondenterna som avropat från ramavtalet angav att den rullande rangordningen fungerat bra. 21,1 % angav att den fungerat mindre bra och ingen svarade att den har fungerat dåligt. 36,8 % svarade vet ej.

Namn	Antal	%
Bra	8	42,1
Mindre bra	4	21,1
Dåligt	0	0
Vet ej	7	36,8
Total	19	100

Förnyad konkurrensutsättning

31,6 % av respondenterna som avropat från ramavtalet angav att avrop med förnyad konkurrensutsättning har fungerat bra och 5,3 % respondenter (d.v.s. en respondent)

svarade att det fungerat dåligt. 63,2 % av respondenterna visste ej. Utifrån enkätsvaren kan det såldes utläsas att de flesta avropen genomförs med den rullande rangordningen, medan avrop med förnyad konkurrensutsättning är ovanligare.

Namn	Antal	%
Bra	6	31,6
Mindre bra	0	0
Dåligt	1	5,3
Vet ej	12	63,2
Total	19	100

Respondenten som angav att avropsordningen fungerat dåligt svarade att det var på grund av att inga avropssvar inkom då leverantörerna inte kunde tillhandahålla det som efterfrågades.

Vid förnyad konkurrensutsättning har tilldelningskriterierna nedan använts.

Namn	Antal
Pris	10
Kompetens, vänligen specificera	4
Referenser	4
Tidsåtgång för uppdragets utförande	1
Annat, vänligen specificera	0
Total	28

Intresse att avropa från ramavtalen i framtiden

Under de kommande fem åren är 42,3 % av samtliga 71 respondenter intresserade av att avropa från ett ramavtal medan 22,5 % inte är det. 35,2 % respondenter visste ej.

Namn	Antal	%
Ja	30	42,3
Nej	16	22,5
Vet ej	25	35,2
Total	71	100

6.2.2.3 Geografisk uppdelning (delområdet konsulter för säkerhetssystem)

Av de 30 respondenter som var intresserade av att avropa från ett ramavtal avseende konsulter för säkerhetssystem i framtiden föredrog 41,8 % ett rikstäckande ramavtal och 29,1 % en geografisk uppdelning. 29,1 % av respondenterna visste ej.

Några förslag på geografisk uppdelning var följande:

- Enligt regionindelningen.

- Nord, Syd, Väst, Mitt och Stockholm.
- En respondent önskade även ett rikstäckande område om ramavtalen har en geografisk uppdelning, eftersom myndigheten har verksamhet i hela landet.

6.2.3 Redovisning av myndighetsenkät (säkerhetssystem och konsulter för säkerhetssystem)

Nedan redovisas några av de frågor och svar som avser båda delområdena.

6.2.3.1 Har ni förslag på vilka övriga varor och tjänster (som ej finns med på de nuvarande ramavtalen för säkerhetssystem eller konsulter för säkerhetssystem) som skulle vara av intresse att avropa från kommande ramavtal?

90,1 % av respondenterna hade inga förslag på ytterligare varor eller tjänster som borde omfattas av kommande ramavtal.

Möjlighet att avropa service för befintlig äldre säkerhetsteknik önskades av en respondent som en separat del i ramavtalen. Kortläsare nämndes även som en efterfrågad produkt.

6.2.3.2 Vad anser ni om de olika standardvillkoren som allmänna villkor hänvisar till i dagsläget, d.v.s. AB 04, ABT 06 eller ABK 09?

42,9 % av respondenterna ansåg att standardvillkoren som allmänna villkor hänvisar till är bra medan 2,9 % av respondenterna ansåg att de fungerat mindre bra. 54,3 % av respondenterna visste ej.

Namn	Antal	%
Bra	30	42,9
Mindre bra, specificera gärna vad som inte fungerat bra	2	2,9
Vet ej	38	54,3
Total	70	100

Som skäl till att standardvillkoren fungerat mindre bra angavs att de är svåra att förstå och att kunskapen är relativt lågt om villkoren samt att det saknas information om villkoren i ramavtalen och stöddokumentet.

6.2.3.3 Skulle ni vara intresserade av ett samordnat ramavtal, där både Säkerhetsteknik och Bevakningstjänster och larmcentralstjänster ingår?

32,9 % av respondenterna var intresserade och 38,6 % var inte intresserade. 28,6 % av respondenterna visste ej.

I enkätsvaren angavs att några fördelar med ett samordnat ramavtal är att:

- Det är en administrativ fördel att kunna avropa dessa varor och tjänster på samma ramavtal.

- Det kan underlätta att endast ha en ramavtalsleverantör som får ett helhetsansvar.
- Det kan leda till kostnadsbesparingar.

Några nackdelar med lösningen uppgavs vara att:

- Det kan begränsa konkurrensen.
- Det kan finnas nackdelar ur säkerhetssynpunkt, t.ex. att flera säkerhetsvaror- och tjänster tillhandahålls av endast en leverantör och ökad risk för avtalslösa tillstånd vid överprövning av avrop.
- Varorna och tjänsterna behöver avropas med olika tidsintervall.
- Myndigheten vill ha en valfrihet mellan de olika områdena.
- Det kan bli dyrare med en helhetslösning.
- Vissa myndigheter har proprietära säkerhetssystem.

Vad som menas med ett "samordnat ramavtal" är inte helt entydigt. Det kan t.ex. innebära endast ett fåtal helhetsleverantörer som tillhandahåller allt, eller att ramavtalen har flera olika delområden där det finns ett område för helhetsavrop. Svaren ovan behöver läsas med beaktande av detta. Enkätsvaren avseende denna fråga kan sammanfattas på så sätt att svaren inte ger en tydlig bild av ifall ett samordnat ramavtal är att föredra eller inte. De huvudsakliga skälen till en samordning eller helhetslösning enligt myndigheterna är att minska administrationen och få ett tydligare ansvarsutkrävande av leverantören, medan skälen emot en helhetslösning är att det begränsar konkurrensen och kan minska myndigheternas valfrihet beroende på upplägg. Vilka kostnadseffekter en helhetslösning får går inte att bedöma utifrån enkätsvaren.

6.2.3.4 Vilken/vilka typ av miljökrav skulle ni vilja att Statens inköpscentral ställer vid en ramavtalsupphandling av Säkerhetsteknik (delområdena säkerhetssystem och konsulter för säkerhetssystem)?

Respondenterna önskade framför allt att hållbarhetskrav ställs avseende leverantörernas fordon och i form av kvalificeringskrav.

Namn	Antal
Miljökrav på säkerhetssystem, specificera gärna vad	16
Krav på fordon som nyttjas vid leverans, installation, service och underhåll	31
Krav på leverantören (kvalificeringskrav)	32
Annat, ange gärna vad	4
Vet ej	24
Total	107

Avseende hållbarhetskrav på säkerhetssystemen önskades till exempel krav rörande konfliktmineraler, återvinning av elektronik och batterier, energieffektivitet, energiprestanda och att hårdvaruprodukter inte behöver bytas vid systemuppdateringar eller förändringar.

6.2.3.5 På vilket/vilka sätt gör ni idag beställningar av säkerhetssystem och konsulter för säkerhetssystem?

Säkerhetssystem

Namn	Antal
Telefon	10
E-post	28
E-handel	9
Avropsblanketten på avropa.se	18
Inte gjort någon beställning	25
Total	90

Konsulter för säkerhetssystem

Namn	Antal
Telefon	6
E-post	18
E-handel	8
Avropsblanketten på avropa.se	10
Inte gjort någon beställning	41
Total	83

6.2.3.6 Hur skulle ni vilja tillämpa e-handel inom ramavtalsområdena säkerhetssystem och konsulter för säkerhetssystem?

Namn	Antal
Vi tillämpar inte e-handel	19
När avropet är klart vill vi registrera inköpet i e-handelssystemet och meddela leverantören vilket ordernummer som ska anges på fakturan.	21
Vi vill gärna att leverantören ska kunna ta emot en elektronisk order från vårt e-handelssystem, med resultatet (belopp med mera) från avropet.	21
När vi har avropat en löpande tjänst vill vi att leverantören anger ett abonnemangsnummer på fakturan, så att vi kan matcha det med ett objektsregister i e-handelssystemet för automatisk kontering och eventuell automatisk attest.	14
Beskriv gärna andra typer av e-handel som ni skulle vilja tillämpa för ramavtalsområdena Säkerhetssystem respektive Konsulter för säkerhetssystem.	2
Vi är inte intresserade av att avropa/beställa Säkerhetssystem eller Konsulter för Säkerhetssystem de närmaste fyra åren	14
Total	91

6.2.3.7 Anser ni att varorna och tjänsterna som omfattas av nuvarande ramavtal för säkerhetssystem uppfyller era behov avseende tillgänglighet och användbarhet? (T.ex. avseende passersystems tillgänglighet, systems användbarhet m.m.)

Namn	Antal	%
Ja	33	46,5
Nej, ange gärna varför och eventuella förslag på krav på leverantörerna eller varorna/tjänsterna som kan förbättra tillgängligheten	3	4,2
Vet ej	35	49,3
Total	71	100

6.2.3.8 Anser ni att konsulterna för säkerhetssystem har tillräcklig kompetens avseende tillgänglighet och användbarhet? (T.ex. avseende tillgänglighetskrav i PBL, webbtillgänglighet m.m.)

Namn	Antal	%
Ja	17	23,9
Nej, ange gärna varför och eventuella förslag på krav på leverantörerna eller konsulterna som skulle förbättra tillgängligheten	3	4,2
Vet ej	51	71,8
Total	71	100

6.2.3.9 Har ni behov av att teckna säkerhetsskyddsavtal på någon/några av följande nivåer i samband med avrop av säkerhetssystem eller konsulter för säkerhetssystem?

Namn	Antal
Ja, Säkerhetsskyddsavtal nivå 1	16
Ja, Säkerhetsskyddsavtal nivå 2	19
Ja, Säkerhetsskyddsavtal nivå 3	19
Vi har inget behov av Säkerhetsskyddsavtal	29
Vi kommer inte avropa Säkerhetssystem eller Konsulter för säkerhetssystem de närmaste fem åren	16
Total	99

6.2.3.10 Har ni avropat, eller kan vara intresserade av att avropa, säkerhetssystem eller konsulter för säkerhetssystem under de kommande sju åren som är av känslig karaktär, d.v.s. har ett säkerhetssyfte och som inbegriper, kräver och/eller innehåller sekretessbelagd information i enlighet med LUFSS (Lag 2011:1029 om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet). Med säkerhetssyfte avses till exempel om upphandlingsföremålet ska användas för skyddsobjekt, skyddsområden eller samhällsviktig infrastruktur.

Namn	Antal
Ja, vi har avropat Säkerhetssystem eller Konsulter för säkerhetssystem av känslig karaktär.	6
Ja, vi kan vara intresserade av att avropa Säkerhetssystem eller Konsulter för säkerhetssystem av känslig karaktär under de kommande sju åren.	21
Nej, vi har inte avropat Säkerhetssystem eller Konsulter för säkerhetssystem av känslig karaktär.	20
Nej, vi är inte intresserade av att avropa Säkerhetssystem eller Konsulter för säkerhetssystem av känslig karaktär under de kommande sju åren.	21
Vet ej	17
Total	85

6.2.3.11 Har något/några av era avrop avseende säkerhetssystem, eller konsulter för säkerhetssystem, blivit överprövade under den nuvarande ramavtalsperioden?

Namn	Antal	%
Ja	3	4,2
Nej	68	95,8
Total	71	100

6.2.4 Sammanfattning av myndighetsenkät

Enkäten hade en förhållandevis låg svarsfrekvens på 32,4 %. Av de 71 respondenter som svarat på enkäten hade dessutom endast 31 respondenter (43,7 %) använt ramavtalen för säkerhetssystem och 19 respondenter (26,8 %) använt ramavtalen konsulter för säkerhetssystem. Den huvudsakliga anledningen till att svarsfrekvensen var så pass låg, bedöms vara att avrop av säkerhetssystem och konsulter för säkerhetssystem genomförs förhållandevis sällan. Enkätsvaren behöver analyseras med den låga svarsfrekvensen i beaktande.

Av enkäten framgår att alla olika typer av säkerhetssystem har avropats, särskilt proprietära inbrottslarm, passerkontrollsystem samt service och underhåll. Majoriteten av respondenterna tyckte varken att det varit lätt eller svårt att avropa från ramavtalen säkerhetssystem men en stor andel på 29 % av respondenterna ansåg att det är svårt. Nästan hälften av respondenterna ansåg däremot att avropsförfarandet med förnyad konkurrenssättning har fungerat bra.

Konsulter för säkerhetssystem upplevs enklare att avropa ifrån men 21,1 % av respondenterna som avropat från ramavtalen angav att det varit svårt. 42,1 % av de som avropat från ramavtalen ansåg att den rullande rangordningen fungerat bra, medan 21,1 %

ansåg att den fungerat mindre bra och ingen har svarat att den fungerat dåligt. Få avrop har gjorts med förnyad konkurrensutsättning men av de avrop som genomförts har majoriteten fungerat bra.

Vad gäller frågan om geografisk uppdelning var det lika många som önskar en geografisk uppdelning som ett rikstäckande ramavtal för säkerhetssystem, medan majoriteten önskade ett rikstäckande ramavtal för konsulter för säkerhetssystem.

Respondenterna ansåg att varu- och tjänsteutbudet på ramavtalen är bra och de flesta ansåg att standardvillkoren som allmänna villkor hänvisar till har fungerat bra. Det fanns inga synpunkter eller förbättringsområden som var särskilt framträdande utan respondenterna får anses vara nöjda med ramavtalen. Inom delområdet säkerhetssystem efterfrågades en geografisk uppdelning och en närhet till leverantören av flera respondenter.

Gällande hållbarhet så efterfrågade respondenterna framför allt miljökrav på leverantörerna och leverantörernas fordonsanvändning.

Majoriteten av respondenterna var intresserade av att avropa från ramavtalen under de kommande fem åren.

6.3 Referensgruppsmöte med myndigheter

De myndigheter som i enkäten, via avropa.se eller på annat sätt anmält intresse att medverka i referensgruppen bjöds in till ett möte i förstudien.

Elva personer från totalt åtta myndigheter deltog under referensgruppsmötet. Representanterna hade olika roller på sina myndigheter och det fanns inköpare, kategori-/funktionsansvariga samt en säkerhetsspecialist representerade på mötet.

Syftet med referensgruppsmötet var att, som ett komplement till enkäten, på ett fördjupat plan ge myndigheterna möjlighet att dela med sig av sina erfarenheter rörande de befintliga ramavtalen och ge generella synpunkter avseende en eventuellt kommande upphandling av ett statligt ramavtal.

Referensgruppsmötet bestod av tre delar där den första delen avsåg delområdet säkerhetssystem, den andra delen delområdet konsulter för säkerhetssystem och den tredje delen frågor som rörde båda delområdena.

6.3.1 Redovisning av referensgruppsmöte – delområdet säkerhetssystem

6.3.1.1 Synpunkter på de nuvarande ramavtalen

Delar av referensgruppen ansåg att de främsta fördelarna med de nuvarande ramavtalen är att leverantörerna är kvalitetssäkrade och att det finns basvillkor på plats. Ramavtalen ansågs erbjuda bra ramar även för de myndigheter som inte har så stor kompetens inom

området och det ansågs positivt att det finns mycket och bra avropsstöd. Nackdelen med ramavtalen var att det upplevs som betungande att göra avrop från dem.

Referensgruppen var delvis nöjda med priserna för säkerhetssystemen, men påpekade att det ofta finns ett behov av att få offerten förtydligad eller specificerad eftersom det finns risk för att pris inte lämnas för samma saker eller allt, i sammanhanget lyftes också att det är viktigt med tydliga avropsförfrågningar.

Vad gäller kvaliteten på säkerhetssystemen som avropats och leveranserna inkom inga särskilda synpunkter. Däremot så framkom det att det är svårt att upprätthålla intern kompetens inom området säkerhetsteknik, och att vissa projekt pågår under längre tider. Ett par myndigheter tyckte att avtalstiden var för kort och förespråkar därför att en eventuell upphandling ska ske enligt lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (LUFS). En myndighet hade haft problem med otydliga SLA.

6.3.1.2 Ramavtalens utbud

Myndigheterna var i huvudsak nöjda med ramavtalens utbud. Några tjänster som efterfrågades var möjlighet att hyra lås och passersystem som tjänst, scanning och detektering av försändelser (både handscanner och utrustning som till exempel finns på flygplatser), att systemdokument ska vara öppna och inte i PDF-format samt integrering av andra system. Klargörande kring vad som gäller avseende felsökning i loggfiler och revisionsbesiktning av brandlarm önskades.

6.3.1.3 Förbättringsförslag

Flera referensgruppsdeltagare ansåg att det inte borde vara en option med öppna säkerhetssystem utan att det borde vara obligatoriskt. Den framfördes att om myndigheterna inte har bred kunskap inom området så kan de råka köpa ett proprietärt system. Referensgruppen efterfrågade också en möjlighet att inte behöva genomföra en andra konkurrensutsättning för det fall behov av kompletteringsköp kan tillgodoses av en leverantör.

Ytterligare förbättringsförslag var att ställa krav på att ramavtalsleverantörerna behöver redovisa en uträkningsmodell eller specifikation för sina offerter. En myndighet tipsade även om att standardvillkoren ABF och ABFF kan innehålla servicevillkor vilket efterfrågas eftersom nuvarande standardvillkor framför allt rör entreprenader.

6.3.1.4 Utvärdering och antal ramavtalsleverantörer

Referensgruppen ansåg att öppna säkerhetssystem inte borde ingå som optioner utan vara obligatoriska, och att mervärde borde ges för proprietära system i stället, alternativt att proprietära system inte ska omfattas av upphandlingen överhuvudtaget. Referensgruppen beskrev en risk att myndigheter får ett proprietärt system mot sin vilja och att det behöver vara tydligt vad det är som köps.

Ett alternativ som referensgruppen lyfte var att arbeta med en varukorg innehållandes exempel/typfall på öppna säkerhetssystem samt ett antal tjänster för att få fram kostnader per timme utifrån rimliga uppskattningar av projekttid. En sådan uppskattning uppgavs däremot vara ganska svår att göra om man inte sitter på spetskompetens själv. Ett

alternativ skulle även kunna vara ha exempelkontor med uppskattade timmar, som leverantörerna sedan får prissätta.

En myndighet såg gärna timpriser och prislista med à-priser för att lättare få en uppfattning om vad man köper och vad det kostar, men angav också att det kan vara svårt i praktiken. Det finns till exempel en risk att produkterna i prislistan blir inaktuella, det behöver finnas en möjlighet att uppdatera produkterna.

Referensgrupperna lyfte även att det är svårt att uppge verkliga priser både i form av uppskattade priser i en prislista som för exempelkontor eftersom förutsättningarna skiljer sig mycket åt för de olika myndigheterna.

Referensgruppen önskade att man ska underlätta så mycket som möjligt för de som inte har spetskompetens vid användning av ramavtalen. Det ansågs vara bra att i ramavtalsupphandlingen kravställa på standarder, eftersom det går att kontrollera i efterhand också.

Av mötet framgick även att en utmaning för leverantörerna är att behålla nyckelkompetens, varför det kanske skulle kunna premieras tillsammans med inställetid. Mycket handlar däremot om myndigheternas egen organisation och varierande behov.

Referensgruppen trodde inte att referensuppdrag skulle tillämpas på ett bra sätt eftersom ingen leverantör skulle ange mindre bra referenser.

Referensgruppen var nöjda med antalet ramavtalsleverantörer i dagsläget.

6.3.1.5 Tekniska krav, kvalificeringskrav och öppna säkerhetssystem

Referensgruppen hade inga synpunkter på de tekniska kraven eller kvalificeringskraven i den föregående upphandlingen.

Referensgruppen berättade att säkerhetssystem som kan definieras som öppet inte nödvändigtvis är det i praktiken. Två myndigheter hade haft en hårdare definition av öppet säkerhetssystem i sin egen upphandling.

6.3.1.6 Avropsordning och rikstäckande ramavtal

Majoriteten av deltagarna i referensgruppen föredrog förnyad konkurrensutsättning som avropsordning. Särskild fördelningsnyckel uppgavs inte vara särskilt efterfrågat inom detta område.

Två myndigheter framförde att de önskar teckna kontrakt med en leverantör på rikstäckande nivå som kan ta hjälp av underleverantörer på vissa orter. De ansåg att ett rikstäckande ramavtal fungerar bättre och att det skulle vara ofördelaktigt att hantera flera leverantörer inom olika regioner. Det inkom inga önskemål om en geografisk uppdelning från övriga deltagare.

6.3.2 Redovisning av referensgruppmöte – delområdet konsulter för säkerhetssystem

6.3.2.1 Synpunkter på de nuvarande ramavtalen

Referensgruppen ansåg även att fördelarna med delområdet konsulter för säkerhetssystem är att leverantörerna är kvalitetssäkrade och att det finns basvillkor på plats. Det framkom att referensgruppen såg positivt på den kombinerade avropsordningen och att de nuvarande gränserna är bra.

Några aspekter som fungerat mindre bra är att myndigheterna inte får svar på mindre avrop och att det har hänt att ramavtalsleverantörerna inte har haft koll på avtalsvillkoren. Det lyftes även att myndigheterna inte får relevanta råd vid avropet utan att ramavtalsleverantörerna tar betalat för justeringar i efterhand, samt att myndigheterna ibland behandlas olika genom att vissa myndigheter får mindre erfarna konsulter. Vid akuta behov har ramavtalsleverantörerna haft problem att möta behovet. Några myndigheter hade inga synpunkter på ramavtalsleverantörernas kvalitet.

Det framfördes även synpunkter på att den rullande rangordningen kan bli rörig, till exempel när ett projekt blivit försenat och en ny leverantörsperiod börjat gälla och myndigheten inte angett att efterbesiktningar kan tillkomma inom uppdraget.

Referensgruppen hade inga synpunkter på ramavtalens priser men angav att det är viktigt att vara tydlig som beställare så att man får rätt kompetens och tjänst. Myndigheterna önskade inte få en klumpsumma utan de vill få offerter som är mer specificerade.

6.3.2.2 Ramavtalens utbud

Kompetenser som efterfrågades var konsulter med mer blandad kompetens, en säkerhetsstrateg/strategisk säkerhetspartner och projektledning. Exempel på strategisk säkerhetspartner var en leverantör som kan ge stöd vid arbetet kring standardisering, för att hitta den bästa säkerhetslösningen som är skalbar, kan administreras och övervakas centralt. I arbetet skulle säkerhetsskyddsanalys, inventering av säkerhetslösningar och riskanalyser kunna ingå.

6.3.2.3 Förbättringsförslag

En deltagare framförde önskemål om särskild fördelningsnyckel och en rullande rangordning med kortare tidsperioder. Det fanns även förslag på att kanske öka tidsperioderna i den rullande rangordningen.

Under mötet framkom även önskemål om utökade möjligheter att göra undantag från avropsordningen och avropa tilläggsavtal hos befintlig ramavtalsleverantör. Det önskades även specificerade offerter och precisering av restider.

6.3.2.4 Utvärdering

Referensgruppen önskade ytterligare en typ av konsult med mixad kompetens eftersom det blir mer kostnadseffektivt om konsulten kan utföra flera uppdrag utöver den specialistkompetens som efterfrågas.

Det framfördes att det generellt är en ganska otydlig definition av vad respektive roll har för arbetsuppgifter. Referensgruppen efterfrågade ett klargörande av handläggarrollernas uppdrag och arbetsuppgifter.

6.3.2.5 Tekniska krav och kvalificeringskrav

Referensgruppen hade inga synpunkter på de tekniska kraven eller kvalificeringskraven i den föregående upphandlingen.

6.3.2.6 Avropsordning, antal ramavtalsleverantörer och geografisk uppdelning

Det framkom ingen enhetlig bild av ifall perioderna i den rullande rangordningen bör förlängas eller förkortas. Referensgruppen hade inga synpunkter på antalet ramavtalsleverantörer eller att de nuvarande ramavtalen är rikstäckande.

6.3.3 Redovisning av referensgruppmöte – frågor rörande båda delområdena

Nedan redovisas några av de synpunkter och föreslag som referensgruppen hade avseende avtalsvillkor, fokusområdena och övriga frågor.

- Det största hindret mot att genomföra helhetsavrop som täcker både säkerhetsteknik och bevakningstjänster samt larmcentralstjänster är den begränsade konkurrensen. Två myndigheter har gjort en analys som visade på att ekonomiska och resursmässiga fördelar inte skulle vinnas genom att upphandla ett avtal som omfattar både säkerhetsteknik och bevakning.
- Frågan om fakturering vid omvänd moms/skattskyldighet bör regleras i de kommande ramavtalen.
- Leverantörernas personuppgiftshantering är viktigt.
- Det är svårt att ställa miljökrav på upphandlingsföremålet. Möjligheter att ställa miljökrav finns framför allt avseende leverantörernas fordon.
- En deltagare önskade att det ska finnas möjlighet att ställa tillgänglighetskrav vid avrop och att grundläggande tillgänglighetskrav ställs i ramavtalsupphandlingen.
- Befintliga e-handelskrav har fungerat bra, men e-handel tillämpas sällan.
- Tolkningen av kontraktadelarnas inbördes ordning behöver ses över.
- Det kan vara svårt att förstå standardvillkoren i sin helhet om man inte har en expert på standardvillkoren inom myndigheten.
- Tecknande av säkerhetsskyddsavtal har fungerat bra.
- Tydligare villkor avseende service och underhåll önskades. En deltagare lyfte att det är svårt att avgöra vad som är bäst, att reglera serviceunderhållet i avtalet eller

hänvisa till standardvillkor som täcker service på ett bättre sätt. Det är viktigt att det inte blir några motstridigheter.

- En myndighet ansåg att informationssäkerhetskrav bör ställas som minst motsvarar ISO 27001.

6.4 Sammanfattning av referensgruppsmöte

Myndigheterna var i huvudsak nöjda med de nuvarande ramavtalen som får anses vara välfungerande. Ramavtalens utbud täcker i stort myndigheternas behov även fast det fanns förslag på viss utvidgning av ramavtalen. Det framkom att öppna säkerhetssystem är viktigt för myndigheterna och att de önskar att det ska vara obligatoriskt. Alternativa utvärderingsmodeller presenterades men det var ingen annan utvärderingsmodell som särskilt förespråkades av referensgruppen.

Det upplevdes svårt att avropa från ramavtalen säkerhetssystem på grund av den kompetens som krävs, men myndigheterna föredrog ändå förnyad konkurrensutsättning som avropsordning. Det fanns olika meningar om huruvida tidsperioderna i den rullande rangordningen bör justeras, men myndigheterna var nöjda med en kombinerad avropsordning inom delområdet konsulter för säkerhetssystem.

Myndigheterna var nöjda med antalet ramavtalsleverantörer, att ramavtalen är rikstäckande, kraven som ställdes i föregående upphandling och avtalsvillkoren. Vad gäller avtalsvillkoren behöver däremot service och underhåll samt utökad möjlighet till tilläggsbeställningar samt undantag från avropsordningen vid avrop av konsulter ses över.

E-handel tillämpas i princip inte inom ramavtalsområdet och det fanns inga specifika förslag på hållbarhetskrav som bör ställas på upphandlingsföremålet. Informationssäkerhet och personuppgiftshantering lyftes fram som viktiga områden.

7 Marknadsundersökning

7.1 Inledning

För att kartlägga marknadens utbud inom det aktuella ramavtalsområdet och fånga in och analysera synpunkter på de befintliga ramavtalen och den föregående upphandlingen har det i förstudien dels genomförts en enkätundersökning riktad till leverantörer som inte är befintliga ramavtalsleverantörer, dels möten med nuvarande ramavtalsleverantörer samt med ett antal potentiella leverantörer.

7.2 Marknaden

7.2.1 Marknadens aktörer

Säkerhetsbranschen kan delas upp i tre olika segment bestående av:

- Säkerhetsföretag som tillhandahåller väktare, ordningsvakter och vädetransporter.
- Parkeringsföretag.
- Säkerhetsteknik.

Segmentet säkerhetsteknik omsatte ca 20 miljarder SEK år 2019 och trenden i samhället är att nettoomsättningen och efterfrågan på säkerhetsprodukter och tjänster ökar, särskilt avseende säkerhetsteknik. Nettoomsättningen för säkerhetssystemtjänster ökade från ca 4 miljarder SEK år 2004 till ca 10 miljarder SEK år 2018. Antalet anställda i säkerhetsföretag uppges även öka, särskilt inom bevakning och säkerhetssystem.² Den genomsnittliga vinstmarginalen inom segmentet säkerhetsteknik var 10,175 procent år 2017.³

Enligt Upphandlingsmyndighetens statistik betalade stat, kommun och region totalt 5 021,2 miljoner SEK inom SNI-huvudgruppen ”80 Säkerhets- och bevakningsverksamhet” år 2019, d.v.s. drygt 5 miljarder SEK. Betalningarna skedde till totalt 279 leverantörer.⁴

Inom segmentet säkerhetsteknik kan en uppdelning göras utifrån de leverantörer som tillhandahåller olika typer av säkerhetssystem och de som tillhandahåller tjänster med koppling till systemen, t.ex. i form av konsulttjänster så som projektering, besiktning, riskanalys och projektledning. Det är vanligt att de leverantörer som tillhandahåller säkerhetssystem också kan erbjuda service och underhåll för dessa samt projektering. Av

² Se Säkerhetsföretagen, *Säkerhetsföretagens årsrapport 2020*.

³ Se Säkerhetsföretagen, *Säkerhetsföretagens årsrapport 2018*.

⁴ Se Upphandlingsmyndigheten, *Statistik om offentlig upphandling 2020, Tabell 83 Utbetalningar från stat, kommun och region till utomstående organisationer efter SNI-huvudgrupper 2019*.

säkerhetssystemleverantörerna på nuvarande ramavtal är majoriteten inte att betrakta som SMF enligt EU-kommissionens definition, däremot räknas hälften av konsultleverantörerna på nuvarande ramavtal som SMF-företag.

Vad gäller säkerhetssystemleverantörerna kan utbudet variera där många erbjuder ett mer nischat sortiment, till exempel inom lås, men där flera leverantörer också erbjuder ett bredare sortiment och även tillhandahåller inbrottslarm, passersystem, kameraövervakning och brandlarm med mera. Ett fåtal leverantörer kan utöver säkerhetssystem även erbjuda andra säkerhetstjänster som exempelvis bevakningstjänster.

Vissa säkerhetssystemleverantörer får betecknas som rikstäckande medan mindre leverantörer har en mer lokal förankring. Några leverantörer som erbjuder konsulter för säkerhetssystem är i princip rikstäckande.

Säkerhetsteknikbranschen som helhet får anses ha en stark nationell koppling, där endast ett fåtal eller inga utländska leverantörer erbjuder sina produkter direkt mot kund. Vissa leverantörer kan däremot tillhöra multinationella koncerner. Det är också vanligt att säkerhetssystemen eller delar av säkerhetssystemen importeras från andra EU-länder, USA eller länder i Asien.

Konkurrenssituationen på marknaden får anses vara god med tanke på att det finns flera olika aktörer. Under förstudien har det däremot inkommit uppgifter om att det sker konsolideringar och uppköp vilket skulle kunna minska antalet leverantörer. Kunder med proprietära system kan också sannolikt uppleva att konkurrensen är begränsad med tanke på den inlåsningsseffekt som proprietära system innebär. Trenden i branschen uppges vara att det blir allt vanligare med öppna säkerhetssystem, där ett systems öppenhet i högre utsträckning anses vara en konkurrensfördel.

Förstudieprojektet har inte fått några uppgifter om att det finns någon eller några säkerhetssystemleverantörer eller konsultleverantörer som dominerar marknaden.

7.2.2 Marknadens utbud

De flesta säkerhetssystemleverantörerna tillhandahåller olika typer av säkerhetslösningar för att skydda fastigheter, personer, objekt, områden med mera. Det kan t.ex. vara inbrottslarm, brandlarm, kameraövervakning, passerkontrollsystem, lås och låssystem, driftövervakning, personlarm och värdeskåp. Service och underhåll erbjuds också för systemen eller säkerhetslösningarna. Säkerhetssystemen som tillhandahålls kan vara öppna eller så kallade proprietära.

Vissa leverantörer erbjuder ett mer nischat sortiment medan andra är helhetsleverantörer. Ett fåtal leverantörer kan dessutom erbjuda bevakningstjänster, särskilda kontrollanter, skyddsvakter, receptionister osv.

Inom segmentet säkerhetsteknik erbjuder konsultleverantörerna huvudsakligen projektering, besiktning, projektledning och riskanalys/riskhantering. Flera

konsultleverantörer kan däremot erbjuda tjänster inom andra teknikområden också, som t.ex. infrastruktur, hållbarhet, energi, stadsutveckling, produktutveckling och byggteknik.

Sedan den föregående upphandlingen har förstudieprojektet inte fått information om några nya tillkommande varu- eller tjänsteområden eller särskilda produkter på marknaden för något av områdena.

Officiella prislistor används inte i branschen men däremot finns det allmänt vedertagna prisindex som används.

7.2.3 Marknadens utveckling

Säkerhetsteknikbranschen styrs till stor del av lagar, förordningar, föreskrifter, standarder och normer vilket innebär att förändringar av dessa styrmedel skulle kunna innebära att marknaden utvecklas åt ett visst håll. Det innebär också att kravställning som går utöver styrmedlen riskerar att innebära en konkurrensbegränsning. Standarder och normer uppdateras kontinuerligt men förstudieprojektet har inte identifierat någon särskilt påtaglig kommande förändring.

Styrmedlen bidrar sannolikt även till marknadens starka nationella koppling med få utländska leverantörer och en stabil utveckling utan större förändringar. Ett ökande behov av säkerhetstjänster talar också för att riskerna för kartellbildning, utslagna marknadsaktörer och osund prissättning förblir låga. Under förstudien har det däremot inkommit enstaka uppgifter om att det kan förekomma orimligt låga anbud där en leverantör fakturerar fler timmar än vad arbetsinsatsen kräver för att kompensera för det låga priset.

En trend som identifierats i förstudien är utvecklingen mot att tillhandahålla och premiera öppna säkerhetssystem för att undvika inlåsnings effekter.

I förstudien framkom att det på tillverkarsidan har kommit nya leverantörer och att mobila nycklar blivit populärt. Obemannade lösningar, framför allt avseende service, har blivit vanligare.

Covid-19-pandemin har huvudsakligen påverkat säkerhetstekniksbranschen genom kostnadsökningar och fördröjda leveranstider av vissa varor och komponenter till säkerhetssystemen. Efterfrågan av säkerhetslösningar har också minskat hos vissa delar i samhället, t.ex. vid flygplatser och event, men ökat vid exempelvis sjukhus.

Med anledning av det importberoende som finns gentemot USA och Asien inom säkerhetstekniksbranschen kan utvecklingen i omvärlden sannolikt komma att fortsatt påverka den svenska marknaden.

7.3 Leverantörsenkät

En enkät som riktade sig till leverantörer som inte är ramavtalsleverantörer i dagsläget gick ut direkt till 19 leverantörer samt kommunicerades även av branschorganisationerna Säkerhetsföretagen och SäkerhetsBranschen. Enkäten besvarades av åtta respondenter, varav tre av respondenterna var ramavtalsleverantörer. Enkäten slutfördes därför av totalt fem respondenter som inte är ramavtalsleverantörer i dagsläget. Tre av respondenterna erbjuder säkerhetssystem och två av respondenterna erbjuder konsulter för säkerhetssystem.

Syftet med enkäten var att undersöka marknadens utbud vad gäller säkerhetssystem och konsulter för säkerhetssystem. Vidare var syftet att undersöka varför vissa leverantörer eventuellt inte lämnat anbud och ge leverantörer möjlighet att dela med sig av sina erfarenheter rörande den föregående upphandlingen samt ge generella synpunkter avseende en eventuellt kommande upphandling av ett statligt ramavtal.

På grund av den låga svarsfrekvensen kommer flera av svaren i leverantörsenkäten inte redovisas närmare. En kortare sammanfattning kommer däremot ges nedan.

En respondent förespråkade att kommande upphandling bör omfatta larmcentralstjänster för att säkerställa ett komplett flöde av teknik och tjänster kopplade till tekniken. En annan respondent önskade en geografisk regional uppdelning för att möjliggöra för fler leverantörer att lämna anbud. I enkäten undersöktes även vad som är en rimlig prisbild för tjänsterna projektledning, driftsättning, montagearbete, servicetekniker, projekteringstjänst, besiktningstjänst och riskanalys/riskhantering.

7.4 Möte med leverantörer

7.4.1 Om leverantörsmöten

Förstudieprojektet har genomfört möten med de fyra ramavtalsleverantörer som erbjuder konsulter för säkerhetssystem, fem av de sju ramavtalsleverantörer som erbjuder säkerhetssystem, två säkerhetssystemleverantörer som inte är ramavtalsleverantörer i dagsläget samt en tillverkare som levererar säkerhetssystem via återförsäljare.

7.4.2 Redovisning av leverantörsmöten inom delområdet säkerhetssystem

7.4.2.1 Marknadens utveckling och Covid-19-pandemins påverkan

Flera leverantörer beskrev att marknadens utveckling sedan den föregående upphandlingen har varit begränsad. Det har t.ex. inte kommit till projektets kännedom att marknadens utbud förändrats nämnvärt, utöver trenden att det blir allt vanligare att öppna säkerhetssystem efterfrågas och att mobila nycklar blivit populära.

Sedan den föregående upphandlingen har det däremot skett en viss konsolidering genom förvärv på marknaden och ett par konkurser. Några leverantörer beskrev att konkurrensen i princip inte har förändrats medan en leverantör angav att priserna har pressats med anledning av pandemin och att intresset för offentliga upphandlingar ökat. En leverantör

berättade att prisdumpning kan förekomma i försök att ta marknadsandelar. Det förekommer däremot också uppgifter om att priserna ökat. Generellt får säkerhetssystembranschen beskrivas som stabil utan större förändringar. Marknaden har inte fått nya utländska aktörer.

En typ av marknadsutveckling som kunnat identifieras är att tekniken blivit effektivare och mindre personalberoende. En leverantör lyfte att kameratjänster efterfrågas mer och en annan leverantör berättade att större säkerhet efterfrågas hos kommuner p.g.a. ökad hotbild mot exempelvis socialsekreterare.

Covid-19-pandemin har påverkat marknaden genom leveransförseningar för vissa produkter och komponenter på grund av transportproblem runt om i världen men också brist på komponenter. Bristen på halvledare pekades särskilt ut men det har även varit fördröjningar på standardprodukter, vissa produkter har däremot inte påverkats alls. Pandemin har också inneburit personalbortfall med leveranssvårigheter och problem att upprätthålla SLA samt kostnadsökningar för vissa varor.

7.4.2.2 Synpunkter på föregående upphandling och nuvarande ramavtal

Nästan alla leverantörer beskrev den föregående upphandlingen och de nuvarande ramavtalen som välfungerande. Leverantörerna har generellt inga synpunkter och tycker ramavtalen är bra både för ramavtalsleverantörerna och myndigheterna.

Några synpunkter som däremot inkommit är att:

- kunskapen hos beställarna ibland är låg vilket kan medföra problem,
- det skulle vara bra om det går att genomföra avrop riktade till den leverantör som tillhandahåller myndighetens säkerhetssystem, och
- de rikstäckande ramavtalen innebär ett beroende av många underleverantörer och att det skulle kunna vara aktuellt att dela upp upphandlingen i mindre delar.

Av leverantörsmötena framgår däremot också att de rikstäckande ramavtalen och avropsordningen förnyad konkurrensutsättning fungerat bra. Möjligheten att kunna anpassa avropen utifrån myndigheternas behov beskrivs av en leverantör som en styrka.

7.4.2.3 Ramavtalens utbud

Utifrån leverantörsmötena framgår att ramavtalens utbud är bra och att marknaden huvudsakliga utbud inom området täcks.

En leverantör ansåg att fjärrsupport inte bör finnas med som option utan att det bör vara en obligatorisk tjänst. En leverantör ansåg att besökshanteringssystem eventuellt skulle kunna inkluderas ifall det ses som ett inträdessystem. System kring porttelefoni beskrivs också som en produkt som skulle kunna läggas till som en del av fjärrtjänster och/eller kameraövervakning.

Vad gäller sensorteknik så beskrevs det som ett litet produktområde där det kan finnas specifika behov vid särskilda anläggningar och skyddsobjekt. Sensorteknik bygger på

kameraövervakning i grunden och kan till exempel vara laser och radar. Kamerateknik på drönare kan tillhandahållas av minst en leverantör som träffats i förstudien.

7.4.2.4 Kravspecifikation och leverantörskrav

Generellt så var leverantörerna nöjda med kravspecifikationen och leverantörskraven i den föregående upphandlingen. Kraven ansågs vara rimliga och bra. Några synpunkter som lyftes under leverantörsmötena var:

- Definitionen av vad som är ett öppet system kan behöva ses över eller förtydligas. Definitionen skulle t.ex. kunna omfatta att minst tre leverantörer ska kunna jobba med systemet eller att det finns material från flera grossister och inte bara den ursprungliga leverantören av systemet. Det fanns även förslag på andra lösningar.
- Det bör krävas bevis för uppfyllnad av kraven och man skulle kunna skruva på vissa krav och exempelvis kräva att en roll/funktion ska ha viss erfarenhet av ett system.
- Branschen kommer att påverkas av materialbrist ett par år framöver varför det är viktigt att få in aspekter kring det.
- Möjlighet att som organisation kunna utöka sin kapacitet och beredskap och till exempel ha jour.
- Två leverantörer lyfte att ekonomisk stabilitet och omsättning samt lönsamhet är viktigt att beakta så att leverantörerna är stabila. En leverantör ansåg att krav på omsättningsnivå är svårt eftersom det beror på hur mycket som kommer avropas.
- Leverantörerna ska ha alla de certifikat och behörigheter som krävs. Leverantören ska ha tydliga processer och leveransnivåer.
- En leverantör beskrev även krav på informationssäkerhet som högaktuellt och att det är viktigt att ha säkerhetsprövad personal.
- Arbetsmiljö och arbetsmiljösäkerhet är viktigt.
- En leverantör ansåg att leverantörer med kapacitet och certifikat i egen regi som inte behöver hjälp av underleverantörer bör premieras.
- I förra upphandlingen fanns det inom vissa delar krav på ett visst antal certifierade personer, vilket en leverantör inte ansåg har koppling till ett faktiskt behov. Leverantörerna angav att det är av större vikt att man kan tillhandahålla det antal behöriga ingenjörer som regelverket kräver.
- Certifierad anläggarfirma för talat utrymningslarm kan eventuellt vara bra att inkludera.

7.4.2.5 Utvärderingsmodell

Majoriteten av leverantörerna är generellt negativt inställda till att utvärdera pris i ramavtalsupphandlingen. Leverantörerna beskrev att det är svårt att lämna priser eftersom omfattningen på de faktiska uppdragen varierar mycket och att priser i ramavtalsupphandlingen skulle sakna funktion. Leverantörerna förespråkade att prisutvärderingen sker genom förnyad konkurrensutsättning. En leverantör ansåg att utvärdering av rabattsatser för lås skulle kunna vara bra.

Vad gäller mer specifikt timpriser för vissa tjänster med koppling till säkerhetssystem ansåg ett par leverantörer att det inte heller fungerar bra då det skulle kunna leda till att fiktiva eller låga priser lämnas, och att kostnaden för leverantören bara skulle tas igen på andra sätt.

Nettoprislistor på artikelnivå beskrevs av en leverantör som uteslutet. Tillverkarprislistor eller inköpspriser med påslag förekommer vid upphandling, men det rör sig om en väldigt stor mängd prislistor vilket kräver arbete med uppdatering och vilket påslag som ska gälla är svårt att bestämma. Tre leverantörer ansåg att om pris ska offereras så är det bättre att offerera pris för lösningar eller fiktiva helhetsuppdrag där det är tydligt vad som ingår.

Vad gäller andra kriterier i utvärderingen beskrivs kvalitet och miljö som relevant. Som exempel på kvalitetsparametrar angavs till exempel erfarenhet hos tekniker och projektledare, kapacitet, lösning av case eller beskrivningar om hur arbetet/projekt genomförs, möjlighet att arbeta med flera öppna system, organisationens processer och servicefunktion. En leverantör beskrev att referensuppdrag inte är särskilt relevant, utan det är hur de dåliga situationerna hanterats som är intressant. En leverantör tyckte däremot att referensuppdrag kan vara bra att inkludera i en utvärdering.

Miljöparametrar skulle kunna vara miljökrav på fordonsflottan eller hur organisationen arbetar med miljö utöver ISO-certifieringen. Utvärdering med koppling till miljöbedömningar utifrån SundaHus, BASTA eller liknande rekommenderades inte av en leverantör eftersom det inte finns miljödokument för säkerhetstekniksprodukterna.

En leverantör påpekade att mjukare värden är svåra att utvärdera medan exempelvis krav på certifieringar är bra. En leverantör önskade att en större del av optionerna i den föregående upphandlingen ska vara obligatoriska.

Sammanfattningsvis var leverantörerna nöjda med utvärderingsmodellen i den föregående upphandlingen och det framfördes inga konkreta förslag på annan utvärderingsmodell.

7.4.2.6 Avtalsvillkor

Resekostnader

Flera leverantörer angav att resekostnader har fungerat bra på nuvarande ramavtal men det framkom även ett behov av en tydlig reglering. En leverantör angav däremot att det bör regleras i det särskilda fallet. En leverantör angav att det viktigaste är möjligheten att få rätt ersättning för de resor som görs, det finns annars en risk att kostnaden döljs någon annanstans och det kan vara svårt att addera in resekostnader i specifika produkter eller

service. Det vanligaste i branschen uppgavs vara att redovisa resekostnaden separat. En leverantör angav att kilometerkostnad eller zonersättning kan användas.

Prisjustering

I nuvarande allmänna villkor sker prisjustering enligt Sveriges byggindustriers Entreprenadindex en gång per år. Tre leverantörer angav att det nuvarande indexet är det som används i branschen eller i vart fall relativt frekvent och att det är rimligt att använda. En leverantör önskade ett annat index men angav också att det är svårt att hitta något index som tar hänsyn till de prisförändringar som följt av Covid-19-pandemin. En leverantör ansåg att KPI inte är lika bra som det nuvarande indexet.

Standardvillkoren AB 04 och ABT 06

Samtliga leverantörer ansåg att hänvisningen till standardvillkoren AB 04 och ABT 06 fungerar bra och är att föredra. Leverantörerna angav att egna villkor skulle bli en sämre lösning. Det framkom däremot under leverantörmötena att kunskapen om standardvillkoren hos beställarna varierar. SäkerhetsBranschens villkor SB 107 används också i branschen men skyddar leverantörerna mer och rekommenderas inte. En leverantör berättade att även varuleveranser omfattas av AB 04 och ABT 06.

En leverantör ansåg att man bör titta på standardvillkor för molntjänster och att det är någonting som blir allt vanligare.

Gentemot underentreprenörer använder leverantörer ABTU som enligt uppgift bygger på AB 04 och ABT 06.

En leverantör lyfte att AB 04 och ABT 06 fungerar sämre för service och att det för service är bättre att hänvisa till SäkerhetsBranschens egna bestämmelser. En annan leverantör berättade att ABFF15 kan tillämpas för serviceavtal och ansåg att ABFF15 är bättre att tillämpa för serviceavtal än AB 04 och ABT 06.

7.4.2.7 Hållbarhet

Samtliga leverantör framförde att det är deras fordonsflotta och transporter som står för den största negativa miljöpåverkan. Flera leverantörer berättade att de arbetar med att kontinuerligt göra sina fordon mer miljövänliga och t.ex. utöka andelen elfordon och hybridfordon.

Det finns även en negativ miljöpåverkan kopplat till vissa typer av material och komponenter. Förstudieprojektet fick inte någon mer specifik information om vilka ämnen eller komponenter som har särskilt stor miljöpåverkan, bortsett från elektronikkomponenter som bedömdes ha stor påverkan. Leverantörerna ansåg att det är svårt att få till bra miljökrav avseende produkterna eller komponenterna. Det finns miljöbedömningar som t.ex. BASTA, SundaHus och Byggvarubedömningen men de bedömningarna omfattar endast säkerhetsteknik och elektronik i en begränsad omfattning.

En leverantör berättade att de arbetar för utökad fjärråtkomst av systemen för att öka tillgängligheten, förbättra inställetiden och minska utsläppen.

Energioptimering av byggnaders energianvändning är viktigt men uppgavs vara svårt att få in i säkerhetstekniksområdet då det snarare tillhör byggområdet.

7.4.2.8 Tillgänglighet

Leverantörerna berättade att tillgänglighet är någonting som de förhåller sig till främst vad gäller dörrmiljöer, till exempel avseende hur högt kortläsare och passersystemläsare ska sitta och vinklar för dessa, samt rörande dörrautomatiken. Vad gäller kortläsare angavs att det finns lagkrav för dessa, och en leverantör hänvisade även till Boverkets regler. En leverantör hänvisade även till standarden SS EN 16005 *Maskindrivna dörrar – Säkerhet vid användande – Krav och provning*. Mer specifika krav på tillgänglighetsutformning verkar huvudsakligen ställas av respektive kund.

Det framkom att åtminstone en tillverkare arbetar med tillgänglighetsfrågor.

En leverantör berättade att de har arbetat med tillgänglighet länge. Enligt leverantören är det lämpligare att ställa krav på tillgänglighet vid förnyad konkurrensutsättning beroende på hur uppdraget ser ut, eftersom det är svårt att göra det i ramavtalsupphandlingen.

7.4.2.9 Underleverantörer och underentreprenörer

Under leverantörsmötena framkom att skillnad kan göras mellan underleverantörer (tillverkare, grossister och materialleverantörer) samt underentreprenörer (t.ex. installationsföretag). En leverantör ansåg att det är viktigt att ställa krav på att även underentreprenörer är anslutna till kollektivavtal. Leverantören berättade att mycket av den kabel som används tillverkas i Sverige men att vissa komponenter tillverkas i Asien och att det kan förekomma viss utländsk arbetskraft för installationsarbeten.

Vissa av leverantörerna har underentreprenörer inom koncernen, till exempel för installation, medan andra leverantörer anlitar lokala underentreprenörer för bland annat installation.

Flera leverantörer använder underleverantörer för att tillhandahålla säkerhetssystem. Flera leverantörer angav att de har riktlinjer för val av underleverantör, t.ex. i form av leverantörsbedömningar där genomgång görs av miljöpolicy, arbetsmiljösäkerhet, branschavtal osv.

Förstudieprojektet har utifrån leverantörsmötena inte fått kännedom om att det förekommer generella problem kopplade till underleverantörer eller underentreprenörer i branschen. En leverantör berättade att spårbarheten i branschen är god, men att det kan finnas begränsade möjligheter att genomföra uppföljning långt bak i ledet, men att kontroll görs genom att underleverantörer säkerställer att kontroll görs.

7.4.2.10 Bevakningstjänster och larmcentraltjänster

Under leverantörsmötena frågade projektgruppen leverantörerna hur de såg på att slå ihop ramavtalen för säkerhetsteknik med ramavtalen för bevakningstjänster och larmcentraltjänster.

Av leverantörsmötena framkom att det kan vara en nackdel för myndigheterna att avropa både säkerhetsteknik och bevakningstjänster från en leverantör eftersom det uppstår ett större beroende till endast en leverantör, vilket kan vara negativt ur ett säkerhetsperspektiv.

Upphandling av säkerhetsteknik beskrevs också som mer omfattande och krävande för leverantörerna jämfört med upphandling av bevakningstjänster.

Det framkom även att endast två leverantörer i Sverige kan leverera både säkerhetsteknik och bevakningstjänster i egen regi. Det skulle tvinga resten av leverantörerna att använda underleverantörer/underentreprenörer. Leverantörerna beskrev att säkerhetsteknik och bevakningstjänster är helt olika typer av leveranser som inte bör slås ihop och att en sammanslagning skulle hämma konkurrensen.

De främsta fördelarna med en sammanslagning skulle vara att kunderna kan köpa både säkerhetsteknik och bevakningstjänster genom ett avtal vilket är smidigt och att det blir ett tydligare totalansvar hos en leverantör. En leverantör menade däremot att det inte varit några samarbetsproblem med nuvarande upplägg och leverantörerna beskrev inte att det fanns ett behov av tydligare totalansvar.

7.4.2.11 Service

Angående service lyftes bland annat att det är rimligt att redan i ramavtalsupphandlingen specificera vad som skulle kunna ingå i service. En leverantör berättade att leverantörerna erbjuder olika innehåll i sina grundserviceavtal.

En leverantör menade att det kan vara svårt att ta fram ett generellt pris för service. Serviceavtalen kan vara på olika nivåer, så som grundservice, fullservice med mera. En leverantör ansåg även att det är svårt att fastställa servicenivåer i upphandlingen, men möjligtvis skulle det gå att ställa krav på vad servicenivåerna minst ska omfatta. Generellt menade leverantören att servicen är olika beroende på det enskilda fallet.

En leverantör informerade om att service omfattar två delar; felavhjälpande/underhåll samt planerat underhåll. Fullservice angavs vara sällsynt och leverantörerna kan tillhandahålla olika nivåer och omfattning för servicen, vissa typer av service specificeras i branschnormerna. Distansservice anses också vara en typ av service.

7.4.2.12 Övriga synpunkter

Några övriga synpunkter som framkom under leverantörsmötena redovisas nedan.

- En leverantör önskade krav på vad som ska överlämnas vid leverantörsbyte av ett system och vid slutbesiktning eller uppsägning av avtal. Leverantören berättade att det finns vissa standarder som går att referera till vid överlämning, till exempel SSF 130:8. Även påföljder i form av vite vid bristfällig överlämning efterfrågades.
- En leverantör berättade att de har egen lagerverksamhet för att motverka bristen på komponenter.
- En leverantör lyfte att leverantörer kan ha svårt att hinna ta fram avropssvar vid för korta avropstider.
- Har en myndighet köpt ett proprietärt system är myndigheten låst till den leverantören. Alternativen som finns är att behålla samma leverantörer eller byta

ut hela systemet till ett öppet system, om till exempel en kostnadsanalys visar att det blir billigare i längden.

- Det finns en gråzon vad gäller öppna system, där vissa typer av system som kan definieras som öppna egentligen inte är det eftersom endast en leverantör de facto kan installera systemet, jobba i det eller tillhandahålla det/material till det. Krav på att ett visst antal av varandra oberoende leverantörer ska kunna genomföra dessa åtgärder skulle eventuellt kunna komma till rätta med problemet. Vissa leverantörer efterfrågade alltså ett förtydligande av definitionen av ett öppet säkerhetssystem. Det framkom även ett önskemål om att det bör tas fram en definition för begreppet proprietärt säkerhetssystem.
- Det framfördes att det är viktigt att ställa krav på att säkerhetssystemen ska ha en säker och krypterad lästeknik, vilket även bör gälla vid uppgradering av befintliga lösningar.
- Det finns offline-teknik som möjliggör installation av trådlösa läsare. Trådlösa läsare kan till exempel innebära att mekaniska nycklar inte behöver användas.
- Det framfördes att möjlighet att lämna in systemkomponenter för reparation och utbyte kan vara fördelaktigt att inkludera i ramavtalet. Det uppgavs gå utöver traditionell service.
- Det framkom att det kan vara lämpligt att ställa krav på öppna API:er om det finns behov, som ger möjlighet att utbyta information med verksamhetssystem.
- Det framkom även att det kan vara bra att underlätta för myndigheterna att göra kompletterande avrop hos samma leverantör som redan anlits.
- Kommuner har i princip inte avropat från de nuvarande ramavtalen vilket kan bero på att de genomför egna upphandlingar samt har möjlighet att göra avrop från HBV:s och Adda inköpscentrals ramavtal.
- En leverantör berättade att fler kunder och potentiella kunder frågar om informationssäkerhetsaspekter, till exempel avseende var leverantörens server är, och har en större medvetenhet kring dessa frågor.

7.4.3 Redovisning av leverantörsmöten inom delområdet konsulter för säkerhetssystem

7.4.3.1 Marknadens utveckling och Covid-19-pandemins påverkan

Leverantörerna beskrev att marknaden och konkurrensen inte har förändrats sedan den föregående upphandlingen och pandemin får anses ha haft en begränsad påverkan på marknaden. En leverantör berättade att prisdumpning förekommer.

Det framkom att fler avropsberättigade har börjat använda ramavtalen och att behovet av konsulttjänster ökat. Eventuellt kan behovet även komma att öka ytterligare efter pandemin. Det har inte tillkommit nya utländska konkurrenter på marknaden.

Leverantörerna beskrev att kommuner ofta upphandlar egna avtal eller använder befintliga avtal.

7.4.3.2 Synpunkter på föregående upphandling och nuvarande ramavtal

Leverantörerna beskrev den föregående upphandlingen och de nuvarande ramavtalen som välfungerande. Kvalificeringen, utvärderingen och de nuvarande ramavtalen ansågs vara bra och robusta. En leverantör utvecklade och tyckte att det är bra att ha en hög kvalificeringsnivå och att utvärdering sedan sker utifrån pris. En annan leverantör tyckte att den föregående upphandlingen tog hänsyn både till kvalitet, bredd och pris på ett bra sätt.

Leverantörerna tyckte att det har fungerat bra med ett rikstäckande ramavtal. En leverantör lyfte att en regional uppdelning skulle leda till att fler leverantörer kan konkurrera men att fördelarna med ett rikstäckande ramavtal är att myndigheterna kan avropa på en nationell nivå.

En leverantör beskrev att många myndigheter är intresserade av långsiktiga relationer med leverantörerna. Leverantörerna har upplevt att det kan hända att myndigheterna vill ha samma leverantör och därför väntar med avropet från den rullande rangordningen.

Utifrån leverantörsmötena framkom att det inte har genomförts så många avrop, särskilt inte med förnyad konkurrensutsättning. Det inkom däremot inga förslag på att gränsen för förnyad konkurrensutsättning bör sänkas.

En leverantör lyfte att ett alternativ för den rullande rangordningen skulle kunna vara att leverantörerna får olika lång tid som först rangordnad leverantör utifrån plats i ramavtalsupphandlingens utvärdering.

En synpunkt som inkom var att en av perioderna i den rullande rangordningen innehåller fler semesterveckor under sommaren, vilket innebär att det är ofördelaktigt att vara först rangordnad i rangordningen för den perioden. Brytpunkten bör enligt leverantören ligga i mitten av semesterperioden.

Det lyftes att perioderna i den rullande rangordningen är långa, men också att det finns en fara med att ha för korta perioder eftersom det blir enklare för myndigheterna att avvakta avropet om de vill ha samma leverantör som tidigare. En leverantör tyckte att kortare perioder skulle kunna vara bra.

7.4.3.3 Ramavtalens utbud

Två leverantörer tyckte att "projektledning" skulle kunna införas som en separat tjänst och ytterligare en leverantör ansåg att "byggledning"/"installationssamordning" är tjänster som saknas i dagsläget, vilket verkar avse samma typ av tjänst som "projektledning". Utifrån leverantörsmötena beskrevs projektledning som en roll där beställaren får hjälp av en

projektledare som har en samordnade roll och till exempel tar fram upphandlingsunderlag, håller i byggmöten, kontrollerar att entreprenören uppfyller kraven, besvarar frågor, för in ändringar i dokumentationen. Det handlar om att vara beställarens representant och projektledare vid totalentreprenader. Generellt är det endast en erfaren person som utför projektledningen. Projektledning används framför allt vid större uppdrag och projektledaren lägger ner mer tid än projektörerna. En leverantör berättade att det brukar gå in under projektering men att projektledningen egentligen är en dyrare kategori.

En annan leverantör berättade att de har många kunder som efterfrågar "installationssamordning"/"kontrollant", som påminner om det som beskrivits ovan. Leverantören beskrev tjänsten som stöd till beställaren vid själva entreprenaden med ÄTA-hantering och att hålla i byggmöten och genomföra kontroller. Leverantören beskrev att tjänsten inte tillhör besiktning utan i dagsläget faller in under projektering. Leverantören tyckte att det skulle bra med en egen kategori för det, alternativt att det tydliggörs inom vilken kategori "installationssamordning"/"kontrollant", ska ligga. Leverantören angav att det är en fördel att det är en annan person som sköter installationssamordning jämfört med den som sköter projekteringen. Det framkom att det ofta är olika personer som arbetar med projektering och projektledning, även fast projektledarna har liknande krav på sig som projektörerna.

En leverantör lyfte att det för samtliga olika tjänster finns risk att låga priser offereras för handläggarrollerna. En annan leverantör lyfte däremot att finns behov av handläggartjänsten.

Leverantören lyfte att projektörerna har olika kompetenser (t.ex. datanät, lås och larm) men att deras kostnad är detsamma oavsett kompetens. En leverantör berättade att för projektering finns det olika kompetenskategorier i form av; uppdragsansvarig, handläggare och projektör och att det är bra med en uppdelning av dessa. Vad gäller besiktning och installationssamordnare så arbetar de oftast enskilt och det är ovanligt att de tar hjälp.

En leverantör angav att krishantering och kontinuitetshantering tangerar i säkerhetsteknik. Leverantören berättade även att handläggarroller inte förekommer vid besiktningsuppdrag vilket även andra leverantörer höll med om.

7.4.3.4 Kravspecifikation och leverantörskrav

Generellt ansåg leverantörerna att kraven i den föregående upphandlingen var bra och rimliga.

En leverantör ansåg att det inte finns någon anledning till att ha krav på ett visst antal behöriga ingenjörer eftersom de kan ha flera uppdrag samtidigt, det skulle enligt leverantören räcka med en person per område.

En annan leverantör lyfte att krav på certifiering för konsulter avseende inbrottslarm ställdes i förra upphandlingen, och att certifiering för inbrottslarm är en certifiering som är riktad mot bland annat installation. För certifieringen ställs krav på erfarenhet avseende både projektering, installation och service samt underhåll, vilket man inte gör som konsult. Det är relevant för säkerhetssystem, men kanske inte lika relevant för säkerhetskonsulter.

För brandlarm och talat utrymningslarm är utbildningen inriktad på ett annat sätt och således mer relevant för säkerhetskonsulter. Leverantören berättade även att det i andra upphandlingar har ställts krav på erfarenhet av och referenser för projekt med krav på exempelvis projektets storlek, omfattning och typ av föremål (till exempel kontor, K-märkta byggnader, laboratoriemiljö med mera).

En leverantör ansåg att krav bör ställas på redundans eftersom det finns risk för personalbortfall p.g.a. exempelvis sjukdom och uppsägning.

Under ett leverantörmöte framfördes att projektering och besiktning av sprinklerlösningar, fastighetsnät och tele/data inte är någonting som finns med idag men som skulle kunna vara aktuellt. Leverantören ansåg att projektering och besiktning av UTM kan vara bra att inkludera.

7.4.3.5 Utvärderingsmodell

Leverantörerna var i huvudsak nöjda med utvärderingsmodellen i den föregående upphandlingen.

En leverantör framförde att en sammanslagning av de två olika rollerna inom projektering skulle kunna motverka strategisk prissättning. Någon ytterligare uppdelning behövs inte i nuläget.

En leverantör berättade att det förekommer prisdumpning i branschen på grund av Covid-19-pandemin och föreslog golvpriser eftersom det finns en risk för oskäligt låga priser. Leverantören berättade att det har varit flera överprövningar avseende oskäligt låga priser. Prisdumpningen leder till diskussioner om hur många timmar som uppdraget kräver och vad kvaliteten är per timme. Leverantören tyckte att kapacitetskrav kan vara bra i form av inställelsetid och redundans.

En leverantör ansåg att "mjuka" parametrar är svåra att bedöma i utvärderingen och att det är svårt att inkludera hållbarhet eftersom det huvudsakligen styrs av produkterna. Geografisk spridning och kapacitet i form av olika resurser nämndes som parametrar som skulle kunna beaktas. Vad gäller referensgruppsdrag så trodde leverantören att samtliga leverantören sannolikt skulle få liknande utfall. En annan leverantör tyckte däremot att case och referensuppdrag skulle kunna vara bra att beakta i utvärderingen.

7.4.3.6 Avtalsvillkor

Resekostnader

Tre av leverantörerna ansåg att det fungerar bra att resekostnader regleras i samband med avrop. En leverantör ansåg däremot att det borde specificeras i ramavtalen vad som gäller, till exempel genom att Kammarkollegiet anger att leverantörerna ska ha rätt till ersättning för faktiska kostnader.

Prisjustering

Leverantörerna berättade att prisindexet K84 – Faktorprisindex för konsulttjänster har ersatts av Faktorprisindex för konsulttjänster – K21. Leverantörerna berättade att det prisjusteringsindexet fungerar bra.

Ersättning utanför ordinarie arbetstid och vid obekväm arbetstid

Enligt nuvarande ramavtal har leverantörerna rätt till ersättning för tjänst som utförs utanför ordinarie arbetstid, obekväm arbetstid etc., där ramavtalens timpriser multipliceras med 1,2.

Leverantörerna angav att det är ovanligt eller inte förekommer att de utfört arbete utanför ordinarie arbetstid eller vid obekväm arbetstid, men att deras kostnader är betydligt större än faktorn 1,2. En leverantör berättade att lönen är tre gånger så stor för anställda vid dessa situationer enligt kollektivavtalen. Två leverantörer påpekade att man behöver skilja på frivillig arbetstid och beordrad arbetstid och kostnaden är högre än med faktorn 1,2 om arbetstid beordras under nattetid.

Standardvillkoren ABK 09

Leverantörerna var överens om att ABK 09 fungerar bra och de föredrog så få avvikelser som möjligt. Om det förekommer för många avvikelser finns det risk att det blir färre anbud i upphandlingen. Standardvillkoren uppges fungera bra i förhållande till gällande försäkringsvillkor och andra förutsättningar.

7.4.3.7 Hållbarhet

Tre av leverantörerna berättade att de är certifierade enligt ISO 14001 och att den största miljöpåverkan i branschen har koppling till transport.

Det framkom under leverantörmötena att flera leverantörer arbetar med att minska sina resor och för att resa mer miljövänligt. Det är inte heller ovanligt att kunden har miljöplaner eller ställer miljökrav på leverantörerna.

7.4.3.8 Tillgänglighet

En leverantör berättade att det ofta finns med sakkunniga inom tillgänglighet vid projektets kravställning, till exempel i form av en fastighetsägare om myndigheten hyr sina lokaler eller externa arkitekter eller särskilda tillgänglighetskonsulter. Leverantören berättade att de har stor erfarenhet av att arbeta med tillgänglighetsaspekter, främst inom dörrmiljöer och för kortläsare. Leverantören angav att det är bra att ha erfarenhet av tillgänglighet men att det inte är relevant i ramavtalsupphandlingen och att det är ovanligt att ställa tillgänglighetskrav på konsulterna. Det är dessutom svårt att verifiera sådana krav. Möjligtvis skulle erfarenhet av samordning där tillgänglighet ingår kunna inkluderas.

En leverantör berättade att säkerhet och tillgänglighet kan vara svårt att sammanföra men att de alltid utför jobbet enligt kundens önskemål.

En leverantör berättade att de har tillgänglighetskonsulter men att det är en annan typ av roll. Vid projektering av exempelvis lås så samordnas arbetet med tillgänglighetskonsult för att ta hänsyn till tillgänglighetskrav. Leverantören hade inga förslag på krav kopplat till tillgänglighet.

7.4.4 Sammanfattning av leverantörsmöten

Sammanfattningsvis kan konstateras att marknaden för säkerhetssystem och konsulter för säkerhetssystem inte har genomgått några större förändringar sedan den föregående upphandlingen. Delområdet säkerhetssystem har i större utsträckning påverkats av Covid-19-pandemin och dess efterverkningar i form av leveransproblem och kostnadsökningar för vissa produkter och komponenter.

Ramavtalsområdenas utbud beskrevs huvudsakligen som heltäckande men där en ny roll ”projektledning/byggledning”, förespråkades inom delområdet konsulter för säkerhetssystem.

Leverantörerna var generellt sett nöjda med den föregående upphandlingen och de nuvarande ramavtalen och förespråkade inga större justeringar.

Vad gäller hållbarhet står transport och resor för störst miljöpåverkan enligt leverantörerna.

7.5 Möte med branschorganisationer

7.5.1 Säkerhetsföretagen

Ett möte genomfördes med Säkerhetsföretagen som tillhör Almega och som har ca 160 medlemmar inom bevakning, hemlarm, värdetransporter, parkering och säkerhetsteknik.

7.5.1.1 Marknaden

Säkerhetsföretagen berättade att det finns en bra konkurrens och att marknaden är funktionell inom området. Det förekommer uppköp men branschen har ändå inte gått mot minskad konkurrens och konkurserna är få. Det finns en stark efterfrågan och marknaden har en stabil utveckling trots pandemin. Covid-19-pandemin har huvudsakligen påverkat branschen genom längre leveranstider och komponentbrister.

Leverantörer har till Säkerhetsföretagen berättat att det förekommer viss prisdumpning men det är svårt att peka på exakt var den förekommer och hur vanligt det är.

Under mötet framkom att det är svårt att säga hur många leverantörer som finns i branschen. Det finns företag som ägs av utländska leverantörer men många leverantörer är svenska.

Säkerhetsföretagen beskrev att en kraftig ökning av behovet är att vänta de kommande fem åren med en stark efterfrågan.

7.5.1.2 Den föregående upphandlingen och de nuvarande ramavtalen

Säkerhetsföretagen hade inte fått in några synpunkter på den föregående upphandlingen eller de nuvarande ramavtalen. Problem kan däremot uppstå i praktiken vid otydligt formulerade avrop där det kan vara svårt att lämna pris, när en ny leverantör ska ta över ett befintligt system eller om säkerhetstekniken inte är kompatibel med larmcentralstjänster.

Säkerhetsföretagen framförde att ett rikstäckande ramavtal är bra för säkerhetssystem medan det ligger närmare till hands att ha en geografisk uppdelning för konsulter.

7.5.1.3 Sammanslagning med ramavtalsområdet bevakningstjänster och larmcentralstjänster

Det förekommer olika åsikter hos medlemsföretagen i frågan. Möjligtvis skulle larmcentralstjänster och säkerhetsteknik kunna slås ihop. Egen auktorisation krävs inom bevakningstjänster varför en sammanslagning skulle kunna bli problematiskt för vissa säkerhetstekniksbolag.

7.5.1.4 Utvärdering

Kvalitet har lyfts upp som en viktig aspekt av leverantörerna men Säkerhetsföretagen hade inte fått in några synpunkter på utvärderingsmodellerna eller förslag på andra modeller. Vad gäller utvärdering av service måste det vara väldigt tydligt vad som ingår, och det är ofta så att behovet styr servicen.

7.5.1.5 Hållbarhet

Den största negativa miljöpåverkan har koppling till fordonsanvändning och installationsmaterial.

7.5.1.6 Krisberedskap

Branschen är samhällsviktig och leverantörerna har god erfarenhet av kontinuitetshantering. Leverantörerna har en aktiv dialog med kunderna och deltar även i kundernas arbete.

7.5.1.7 Underleverantörer

Vad gäller underleverantörer beskrev Säkerhetsföretagen att det ofta är korta leveranskedjor bestående av svenska bolag som har rimliga arbetsmiljöförhållanden.

7.5.2 SäkerhetsBranschen

7.5.2.1 Marknaden

Det förekommer uppköp på marknaden där större företag köper upp mindre säkerhetsföretag, uppköpen kan även avse nordiska småbolag. Det förekommer även att bevakningsbolag köper upp säkerhetsbolag för att bredda kompetensen.

SäkerhetsBranschen beskrev att säkerhetstekniksbolagen har bättre marginaler än bevakningsbolagen. SäkerhetsBranschen hade inte hört att det förekommer prisdumpning inom säkerhetsteknik, tvärtom är det så pass stort behov av säkerhetsteknik och konsulter att uppdrag överlåtes till konkurrenter för att leverantörerna inte hinner med.

Branschorganisationen beskrev att den nya säkerhetsskyddslagen och Dataskyddsförordningen (GDPR) har förändrat marknaden mycket.

7.5.2.2 Den föregående upphandlingen och de nuvarande ramavtalen

SäkerhetsBranschen hade inte fått någon särskild input från medlemsföretagen avseende den föregående upphandlingen och de nuvarande ramavtalen. Under mötet lyftes att det är

viktigt att inte ställa irrelevanta krav och det rekommenderades att gå ut med en extern remiss för delar av underlaget.

7.5.2.3 Sammanslagning med ramavtalsområdet Bevakningstjänster och larmcentralstjänster
SäkerhetsBranschen lyfte att det endast ett fåtal leverantörer som kan tillhandahålla helhetslösningar.

7.5.2.4 Utvärdering och krav

SäkerhetsBranschen framförde att det ofta är lägsta pris som vinner och att det är bra om kvalitet kan viktas högre. Det lyftes att någon form av kvalitetsledningssystem och att leverantörerna innehar certifikat för sin verksamhet skulle vara bra. SäkerhetsBranschen menade att medlemskap i branschorganisation är en indikator på seriositet.

7.5.2.5 Hållbarhet och krisberedskap

Vad gäller hållbarhet så framförde branschorganisationen att fordonen troligtvis står för en stor del av miljöpåverkan och att det förekommer utbyte av leverantörernas fordonsflottor så att utvecklingen går mot mer miljövänliga bilar. Produkterna är inte så kallade ”slit- och släng”-produkter.

Angående krisberedskap trodde SäkerhetsBranschen att det skiljer sig ganska mycket vad gäller arbete med exempelvis kontinuitetshantering, där de större företagen har bättre förutsättningar.

8 Omvärldsanalys

Säkerhetsteknikbranschen har blivit påverkad av personalbortfall, leveransproblem och kostnadsökningar för vissa komponenter och produkter med anledning av Covid-19-pandemin. Det är särskilt delområdet säkerhetssystem som drabbats medan delområdet konsulter för säkerhetssystem inte påverkats i samma utsträckning. Pandemins påverkan och bristen på vissa komponenter är svåröverskådlig i tid. Branschen bedöms däremot vara stabil i övrigt med en välfungerande konkurrens, även om det förekommer vissa uppgifter om prisdumpning.

Inom delområdet säkerhetssystem finns det ett importberoende gentemot andra EU-länder, USA och länder i Asien. Detta innebär att utvecklingen av pandemin, handelskrig och eventuella naturkatastrofer riskerar att påverka marknaden i Sverige. MSB kategoriserar vidare skydd och säkerhet som en samhällsviktig sektor där bevaknings- och säkerhetsverksamhet har identifierats som en samhällsviktig funktion. Frågor rörande krisberedskap och försörjningstrygghet är därför viktiga inom detta ramavtalsområde. MSB har lanserat en långsiktig strategi för att nå målen i totalförsvarspropositionen "Totalförsvaret 2021-2025" där målet är att så långt om möjligt säkerställa flöden i varukedjor under fredstida kriser, höjd beredskap och krig. Därtill har MSB tagit fram en vägledning, "Planering för försörjning av varor och tjänster – En vägledning till myndigheter för en stärkt försörjningsberedskap", som riktar sig till bevakningsansvariga myndigheter i första hand.

Teknikutvecklingen och behovet rörande säkerhetssystem bedöms gå i en riktning där öppna säkerhetssystem erbjuds och efterfrågas i en allt större utsträckning.

Samhällsutvecklingen, eller mer specifikt utvecklingen av kriminalitet och övriga hotbilder, kan påverka ramavtalsområdet.

Vid författandet av denna del i förstudierapporten⁵ har Ryssland inlett en invasion av Ukraina. Vilka konsekvenser invasionen och dess utveckling får för ramavtalsområdet är oklart i dagsläget. Förstudieprojektet bedömer att ett försämrat säkerhetsläge i Sverige kan komma att öka och/eller påverka avropsberättigades behov av säkerhetsteknik.

⁵ Denna del skrivs 2022-02-28.

9 Relevant lagstiftning, föreskrifter och allmänna råd

I den föregående upphandlingen angavs att lagar, föreskrifter, auktorisationer, certifieringar, standarder och normer styr kravställningen i upphandlingen, liksom utformning, installation, besiktning och revision av säkerhetsinstallationer. I upphandlingen hänvisades till nedanstående lagar, förordningar, föreskrifter, standarder och normer.

- Boverkets författningssamling (BFS) avseende bygg.
- Svenska säkerhetsföretagets (SWESEC) och dess delbranschorganisationers rekommendationer och riktlinjer. SWESEC har sammanslagits med branschorganisationen SäkerhetsBranschen.
- Svenska Stöldskyddsföreningens föreskrifter (SSF).
- Svenska Brandförsvarsföreningens föreskrifter (SBF).
- Försäkringsförbundets tekniska rekommendationer (FTR).
- Swedish Standards Institutes standards (SS).
- Europeiska normer (EN).
- CE-märkning.

I förstudien har möten genomförts med Brandskyddsföreningen, Stöldskyddsföreningen, Svensk Brand- och Säkerhetscertifiering AB samt Svensk certifiering för att få information om föreskrifterna samt certifieringsprocessen.

De allmänna villkoren tillhörande ramavtalen hänvisar till standardvillkoren AB 04, ABT 06 eller ABK 09. En leverantör berättade att ABFF 15 kan tillämpas för serviceavtal, vilken även en myndighet i referensgruppen hänvisade till. Andra standardvillkor som Avtal 90 och ALOS 05 har inte rekommenderats eller föreslagits.

Säkerhetsskyddslagen (2018:585) är relevant för ramavtalsområdet och de avropsberättigade myndigheterna behöver ges möjlighet att kunna teckna säkerhetsskyddsavtal. Även GDPR är relevant för ramavtalsområdet.

10 Hållbarhet

10.1 Inledning

Med hållbar offentlig upphandling menas att offentlig sektor tillgodoser sitt behov av varor och tjänster på ett sätt som säkerställer den goda affären sett till hela livscykeln. Hänsyn ska inte bara tas till de fördelar som uppstår för organisationen utan även till samhället i sin helhet, samtidigt som anskaffningen görs på ett sätt som minimerar skador på miljön.

Kammarkollegiets målsättning är att inom ramen för verksamhetens uppdrag, offentlig sektors behov och lagstiftningens möjligheter, på ett ansvarfullt sätt beakta miljö och sociala hänsyn vid upphandling och förvaltning av de statliga ramavtalen. De statliga ramavtalen ska bidra till att offentlig sektor kan möta de mål som satts i den nationella upphandlingsstrategin, Agenda 2030 och de nationella miljömålen.

Förutsättningarna för hållbarhetskrav varierar dock mellan de olika ramavtalsområdena och branscherna. I förstudiearbetet utreds därför vilket behov av hänsyn till de olika hållbarhetsdimensionerna som behöver tas för att möta olika strategiska mål men även de risker som finns inom det specifika ramavtalsområdet.

Av 4 kap. 3 § lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) framgår att en upphandlande myndighet bör beakta miljöhänsyn, sociala och arbetsrättsliga hänsyn vid offentlig upphandling om upphandlingens art motiverar detta. Hållbarhetshänsyn kan tas i alla delar av en upphandling, dvs. som kvalificeringskrav (t.ex. krav på miljöledningssystem), som tekniska krav (t.ex. krav på viss märkning eller certifiering), eller som kontraktsvillkor (t.ex. arbetsrättsliga villkor).

Av 17 kap. 4 § LOU framgår vilka skyldigheter en upphandlande myndighet har att kräva att leverantören fullgör kontraktet i enlighet med ILO:s kärnkonventioner. Detta gäller i de fall svensk arbetsrätt inte är tillämplig.

Av 9 kap. 2 § LOU framgår att när det som anskaffas ska användas av fysiska personer ska de tekniska specifikationerna bestämmas med beaktande av samtliga användares behov, vilket innebär att en upphandlande myndighet i vissa fall är skyldig att beakta tillgänglighet i upphandlingen.

Nedan redovisas vilka analyser gällande hållbarhetshänsyn (miljö, och sociala krav samt tillgänglighet) som genomförts för det aktuella ramavtalsområdet.

10.2 Miljökrav

Generellt bör ramavtalsleverantörerna inom detta, liksom i övriga, ramavtalsområden kontinuerligt arbeta med att förbättra och ta hänsyn till miljöaspekter för att förebygga och

undvika negativ miljöpåverkan. Det handlar om åtgärder för att minska konsumtion och onödig användning av negativt miljöpåverkande resurser som elektricitet, resor, papper och liknande.

Det nationella miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö bedöms ingå som en betydande miljöaspekt/miljörisk inom delområdet säkerhetssystem. Leverantörerna inom båda delområdena har angett att transport och resor står för den största negativa miljöpåverkan. De flesta leverantörerna arbetar t.ex. med resepolicy och att byta ut fordonsflottan till mer miljövänliga fordon.

Av myndighetsenkäten framgick att myndigheterna önskar att Kammarkollegiet ställer krav på konfliktmineraler, återvinning av elektronik och batterier, energieffektivitet, energiprestanda och att hårdvaruprodukter inte behöver bytas vid systemuppdateringar eller förändringar.

Utifrån leverantörmötena inom delområdet säkerhetssystem har det framkommit att det finns en negativ miljöpåverkan kopplat till elektronik samt vissa typer av material och komponenter. Leverantörerna ansåg däremot att det är svårt att få till bra miljökrav avseende produkterna eller komponenterna. Det finns miljöbedömningar som till exempel BASTA, SundaHus och Byggvarubedömningen men de bedömningarna omfattar säkerhetsteknik/elektronik endast i en begränsad omfattning enligt leverantörerna.

Förstudieprojektet har genomfört möten med BASTA och Byggvarubedömningen.

BASTA har nyligen publicerat en ny grupp för produkter som innehåller elektronik. Basta anger att "elektronik innehåller ofta ett stort antal varor/komponenter och i kombination med långa leverantörskedjor är det i många fall mycket komplext att få fram innehållsinformation på den nivå som krävs för en registrering i systemets Basta-, Beta-, eller Deklarerad-register. Resultatet av detta är en avsaknad av kvalificerade produkter som innehåller elektronik [...] varför den nya produktgruppen har införts.⁶ BASTA:s nya produktgrupp och arbetet med elektronik har ännu inte pågått under en längre tid varför det är svårt att utvärdera vilka produkter som omfattas i dagsläget, sannolikt kommer det att ta ett tag innan leverantörer har anslutit sig.

Byggvarubedömningen bedömer alla produkter utifrån samma kriterier, de har alltså inga särskilda kriterier för olika typer av produktgrupper. De kan exempelvis bedöma kemiska produkter, inredning, elektronik med mera. Det finns en del elektronik bedömt enligt Byggvarubedömningen men det har ansetts svårt att applicera kriterierna för elektronik. Byggvarubedömningen arbetar med att utveckla elektronikbedömningarna och det kommer sannolikt komma ytterligare förändringar under året.

SundaHus tillhandahåller miljödata som kan användas i bygg- och förvaltningsprocesser. Miljödatan innehåller i dagsläget 49 319 produkter och artiklar, 4 599 varumärken och

⁶ Se <https://www.bastaonline.se/>.

10 975 kemiska ämnen. SundaHus erbjuder licenser och bedömningskriterier. Angående produkter med elektronik skriver SundaHus så här i sina bedömningskriterier:

”4.2.4.1 Produkter med elektronik

Att bedöma sammansatta elektroniska produkter är komplext. Elektronikkomponenter med kretskort innehåller farliga ämnen (t.ex. flamskyddsmedel och farliga metaller) och polymerer tillverkad av farliga ämnen (t.ex. epoxiharts). När elektroniken räknas med i bedömningarna så finns det risk för att tyngre produkter (med samma mängd elektronik) får en bättre bedömning än lätta produkter då elektroniken utgör en mindre andel av produkten viktsmässigt. Detta trots att mängden farliga ämnen kan vara exakt densamma i bägge produkterna. Dessutom är det i dagsläget svårt att substituera de farliga ämnena i elektronikkomponenterna. För att undvika utspädningseffekter kommer elektronik med kretskort inte att vägas in i bedömningarna. Genom denna ändring blir det lättare att se hur ämnen i andra delar av produkterna (t.ex. flamskydd, monomerer, UV-stabilisatorer eller farliga metaller i legeringar i höljen) påverkar produkternas bedömning. Observera dock att redovisningskraven enligt 4.2.5 även gäller för allt innehåll (inkl. elektronikkomponenter med kretskort) i dessa produkter.”

Det förekommer inga kända miljömärkningar för säkerhetssystem.

I förra upphandlingen ställdes krav på att anbudsgivaren skulle ha ett strukturerat och dokumenterat miljöledningssystem i enlighet med gällande utgåva av ISO 14001, Eco Management and Audit Scheme (EMAS), eller likvärdigt.

10.3 Sociala krav

10.3.1 Arbetsrättsliga villkor

Med sociala krav avses villkor om lön, semester och arbetstid vilka de arbetstagare som utför uppdraget minst ska tillförsäkras. Beslut om och i så fall vilka sociala krav som ska ställas i en upphandling ska förgås av en så kallad behövlighetsbedömning. I denna görs analys av risken för oskäligen arbetsvillkor i den aktuella upphandlingen, samt i förlängningen risken för att konkurrensen snedvrids. Villkoren ska ha en anknytning till det som upphandlas, och vara proportionerliga. Kraven gäller även underleverantörer som direkt medverkar till att fullgöra kontraktet.

I förstudien har en helhetsbedömning gjorts av risken för oskäligen arbetsvillkor i kommande upphandling. Upphandlingsmyndigheten har inte genomfört en behövlighetsbedömning för det aktuella området, men har däremot angett generella utgångspunkter för behövlighetsbedömningen, samt identifierat ett antal riskindikatorer för oskäligen arbetsvillkor. Kammarkollegiet har utifrån dessa utgångspunkter stämt av med arbetsmarknadens parter ifall de anser att några av förutsättningarna är uppfyllda. Kammarkollegiet har även frågat leverantörer på marknaden ifall de anser att det är behövligt att ställa arbetsrättsliga villkor baserade på kollektivavtal.

Förstudieprojektet har haft dialog med arbetsgivarorganisationerna Installatörsföretagen och Almega Säkerhetsföretagen samt fackförbunden Unionen, Transportarbetareförbundet

och Svenska Elektrikerförbundet (Elektrikerna). Fackförbunden Seko och IF Metall tillfrågades också om arbetsrättsliga villkor i förstudien.

För arbetsgruppen tjänstemän hos leverantörer av säkerhetssystem och konsulter för säkerhetssystem är följande kollektivavtal tillämpliga.

- *0666 Säkerhetsföretagens Tjänstemannaavtal*. Parter: Unionen, Ledarna & Almega Säkerhetsföretagen.
- *Innovationsavtalet*. Almega innovationsföretagen och Sveriges Ingenjörer, Unionen och Sveriges Arkitekter.
- *Installatörsföretagens tjänstemannaavtal* med Unionen- Ledarna och Sveriges Ingenjörer.
- *Utveckling & tjänster*. Parter Almega tjänsteföretagen och Unionen.

För arbetargrupperna elinstallatörer och säkerhetstekniker är följande kollektivavtal tillämpliga. Lön, semester och arbetstid ligger på ungefär samma nivåer för avtalen.

- *Installationsavtalet*. Parter: Elektrikerna & Installatörsföretagen. Avtalet är gammalt och flera tusen företag är anslutna till det, varav några arbetar med säkerhetsteknik. Avtalet är inte anpassat efter larmföretag.
- *Larm- och Säkerhetsteknikavtalet*. Parter: Elektrikerna, Seko och Installatörsföretagen. Avtalet är nyare än Installationsavtalet och är mer likt ett tjänstemannaavtal. Ca 25-30 företag är anslutna till kollektivavtalet. Installatörsföretagen ser detta avtal som mest gångbart för säkerhetsteknik. Krav kan ställas på att leverantörer ska uppfylla nivåerna i kollektivavtalet enligt Installatörsföretagen.
- *Telekomavtalet*, ett medarbetaravtal mellan Installatörsföretagen och SEKO som bygger på Almegas Telekomavtal inom IT- och telekomföretagen mellan Almega, Unionen och SEKO. Ca tio företag är anslutna till kollektivavtalet.
- *SVEMEK*. Parter: Industriarbetsgivarna och IF Metall. SVEMEK är gällande branschavtal för lås och larmföretag hos IF Metall. SVEMEK gäller leverantörer inom säkerhet som har låssmeder anställda. IF Metall har även leverantörer inom Teknikavtalsområdet som har tillverkning inom lås och larm m.m.

Bevakningsavtalet mellan Transportarbetareförbundet och Säkerhetsföretagen rör alla arbetstagare som utför någon sorts bevakning samt larmcentraltjänster. Säkerhetsteknik omfattas inte av kollektivavtalet.

Installatörsföretagen bedömde inte att det är behövligt att ställa arbetsrättsliga villkor gällande lön, semester och arbetstid i nivå med kollektivavtalen ovan utifrån

Upphandlingsmyndighetens generella riskindikatorer för leverantörer av säkerhetssystem

eller konsulter för säkerhetssystem. De beskrev att arbetarna har krav på utbildning och certifiering. Det används nästan ingen utländsk arbetskraft avseende säkerhetsteknik. Det är inte långa leverantörskedjor och det är en bransch som inte har haft arbetsrättsliga problem. Vid traditionella elinstallationer finns större problem, särskilt vid större entreprenader. Där kan utländska installatörer användas i större utsträckning, men det är nästan aldrig arbetskraft utanför EU. Vad gäller tillverkare så sker i princip ingen tillverkning av säkerhetsteknik inom Sverige.

Almega tjänsteföretagen delade Installatörsföretagens bild av att inga av Upphandlingsmyndighetens generella riskindikatorer är uppfyllda för tjänstemännen eller arbetarna. Almega tjänsteföretagen framförde att en generell gränsdragning mellan tjänstemannasidan och arbetarsidan är svår att göra vad gäller säkerhetssystem. Vissa företag tillämpar något av tjänstemannaavtalen fullt ut, medan andra tillämpar arbetaravtalen. Enligt Almega Säkerhetsföretagen är det huvudsaksprincipen som måste avgöra, d.v.s. att det är den huvudsakliga typen av arbetsuppgifter som måste styra vilket kollektivavtal som är tillämpligt. Kollektivavtalstäckningen är hög inom branschen, men företagen är anslutna till olika kollektivavtal.

Unionen beskrev att kollektivavtalet 0666 Säkerhetsföretagens Tjänstemannaavtal bland annat omfattar tjänstemän som arbetar som arbetsledare, konsulter och projektörer. Avseende installatörer finns det delade meningar, arbetar de till exempel med försäljning också kan de ses som tjänstemän men installation faller normalt in under arbetaravtal. Unionen uttalade sig bara om tjänstemannasidan och där ansåg Unionen att det inte finns några indikationer på att det skulle vara en riskbransch.

Elektrikerna ansåg att Installationsavtalet mellan Elektrikerna och Installatörsföretagen är det mest gångbara kollektivavtalet för ramavtalsområdet. Elektrikerna berättade att det finns flera skäl som motiverar att det är behövligt för Kammarkollegiet att ställa arbetsrättsliga villkor. Det främsta skälet ansågs vara att det är en snabbt växande bransch driven av teknikutveckling, vilket innebär att det finns många leverantörer som växer snabbt utan koll på arbetsrättsliga villkor. Elektrikernas generella bild var vidare att det är vanligt att leverantörer som saknar kollektivavtal inte klarar av löneutbetalningar, arbetstid och anställningsregler. Det uppgavs inte vara ovanligt med konkurser och det ser generellt sett sämre ut med skatteinbetalningar.

Fem av säkerhetssystemleverantörerna och en av leverantörerna av konsulter för säkerhetssystem besvarade frågor om sociala villkor i förstudien. Alla sex leverantörer hade kollektivavtal, en av dem hade det däremot inte för alla anställda. Leverantörerna ansåg att det är behövligt att ställa arbetsrättsliga villkor i upphandlingen baserade på kollektivavtal och uppskattade att samtliga stora leverantörer också har kollektivavtal medan mindre leverantörer kan sakna det.

Majoriteten av leverantörerna hade ingen uppfattning om i vilken utsträckning det kan förekomma underleverantörer som tillämpar oskäligen villkor. En leverantör berättade att det kan förekomma i begränsad omfattning, särskilt vid användning av underentreprenörer i flera led.

Tre av leverantörerna berättade att flera av kollektivavtalen ovan kan vara tillämpliga för samma typ av arbetstagare. En leverantör av säkerhetssystem ansåg att SVEMEK är det mest gångbara kollektivavtalet medan en annan leverantör ansåg att Installationsavtalet är det mest gångbara kollektivavtalet. De övriga leverantörerna besvarade inte frågan. Leverantören av konsulter för säkerhetssystem ansåg att Innovationsavtalet är det mest gångbara kollektivavtalet.

Vad gäller leverantörernas arbete för att motverka arbetsplatsskador och arbetsplatsolyckor så berättade fem av leverantörerna att de till exempel arbetar med skyddsronder, riskbedömningar, arbetsmiljöpolicy, systematiskt arbetsmiljöarbete med mera. Tre av leverantörerna tyckte att det är relevant/bra att ställa krav på arbetet med arbetsmiljö och en leverantör lyfte att det kan vara lämpligt att ställa krav på certifiering enligt ISO 45001.

10.3.2 Behovsbedömning när svensk rätt inte är tillämplig

Upphandlande myndigheter ska kräva att ramavtalsleverantören (samt direkt medverkande underleverantör) ska fullgöra kontraktet i enlighet med ILO:s kärnkonventioner, om a) det finns någon (om än ringa), möjlighet att arbetet kommer att utföras i annat land än Sverige, samt b) risk för att arbetsrättigheter inte respekteras. Om a) är uppfyllt, presumeras b) vara uppfyllt.

I förstudien har det konstaterats att säkerhetssystemslverantörerna importerar komponenter och produkter från andra länder. USA, andra länder inom EU och länder i Asien har nämnts under förstudien.

Säkerhetstekniksområdet har av Swedwatch klassificerats som ett område med hög risk för brott mot mänskliga rättigheter, arbetsrätt och korruption. Anledningen är att leverantörskedjan av elektronikprodukter i allmänhet ofta är lång och komplex. Enligt Swedwatch innehåller elektronik många metaller och det är mycket svårt att följa råmaterial i elektronik bakåt i tillverkningskedjan. Metallerna utvinns ofta i högriskländer som Kina, Ryssland, sydamerikanska länder som Brasilien och Peru samt afrikanska länder som Demokratiska Republiken Kongo och Sydafrika.

Swedwatch har bedömt att produkter så som larm, kameraövervakning och passerkontrollsystem är elektronikprodukter med liknande risker som enligt ovan. De beskriver att vissa leverantörer tillhandahåller egenproducerade system men att merparten av produkterna tillverkas av underleverantörer. Produktion av produkterna sker till viss del i Europa men även i stor utsträckning i Sydostasien. Vad gäller kameraövervakningsprodukter så tillverkas de nästan uteslutande i Sydostasien av globala tillverkare så som Panasonic, Sony och Samsung.

Generellt finns det avsevärda sociala risker för produkter inom IT och Telekom där säkerhetsteknik kan kategoriseras, både vad gäller sammansättningen av produkterna och i tillverkningen av komponenter, samt i utvinningen av de råvaror som ingår i komponenterna.

10.4 Tillgänglighetskrav

Kammarkollegiet eftersträvar att de varor och tjänster som avropas från de statliga ramavtalen ska vara tillgängliga och användbara för alla, oavsett funktionsförmåga. En bättre funktion och utformning av tjänster i samhället gynnar alla, inte bara personer med funktionsvariationer.

Av myndighetsenkäten framgår att 33 av respondenterna (46,5 %) anser att säkerhetssystem som omfattas av nuvarande ramavtal uppfyller deras behov avseende tillgänglighet och användbarhet, medan 35 respondenter (49,3 %) inte vet och tre respondenter (4,2 %) inte tycker det. Vad gäller konsulter för säkerhetssystem så ansåg 17 respondenter (23,9 %) att konsulterna har tillräcklig kompetens avseende tillgänglighet och användbarhet, medan 51 respondenter inte vet (71,8 %) och tre respondenter (4,2 %) inte anser att konsulterna har tillräcklig kompetens. I myndighetsenkäten inkom inga förslag på hur tillgängligheten skulle kunna förbättras för personer med funktionsnedsättning i kommande upphandling. En deltagare i referensgruppen önskade att det ska finnas möjlighet att ställa tillgänglighetskrav vid avrop och att grundläggande tillgänglighetskrav ställs i ramavtalsupphandlingen. Som förslag på tillgänglighetskrav i upphandlingen nämndes krav på att leverantörerna ska uppfylla kraven i WCAG 2.1 (Web Content Accessibility Guidelines) samt att grundläggande informationsmaterial bör kunna tillhandahållas i alternativa format (till exempel lättläst svenska eller punktskrift). Även att brandlarmsystem är anpassade så att personer med hörselnedsättning kan uppmärksammas föreslogs.

Utifrån leverantörmötena kan det konstateras att leverantörerna har vana av att beakta tillgänglighet främst vid installation av dörrmiljöer och passersystem. Det verkar däremot som att ett systematiskt kontinuerligt arbete med tillgänglighet är ovanligt i branschen, däremot finns det tillverkare som arbetar med tillgänglighetsfrågor.

Uppdragen och tillgänglighetsaspekter styrs huvudsakligen av beställaren eller fastighetsägarna, samt av tillgänglighetslagstiftning och Boverkets byggregler. Då säkerhetssystem bland annat finns i lokaler som myndighetspersonal och allmänheten har tillgång till är det viktigt att de avropsberättigade myndigheterna ges möjlighet att ställa tillgänglighetskrav för att inte utesluta vissa typer av användare utifrån funktionsförmåga samtidigt som säkerheten upprätthålls. Med tanke på att säkerhetssystemen behöver preciseras och anpassas utifrån respektive myndighets lokal och förutsättningar bedömer förstudieprojektet att tekniska krav vad gäller tillgängliga säkerhetssystem huvudsakligen lämpar sig bäst att ställa vid avrop med hjälp av förnyad konkurrensutsättning. För att möjliggöra en så bra kravställning som möjligt vad gäller tillgänglighet vid avrop av säkerhetssystem är det fördelaktigt om konsulterna för säkerhetssystem har kompetens och erfarenhet avseende tillgänglighet.

10.5 Innovativa lösningar

Regeringen har som mål att Sveriges innovationsförmåga och innovationsklimat ska stärkas. Ökad internationell konkurrenskraft, nya jobb och förnyelse av näringslivet är generella samhällseffekter som man önskar uppnå. Regeringen anser vidare att det är

viktigt att stimulera såväl utbud av som efterfrågan på nya innovativa lösningar. Ökade inköp av innovativa varor och tjänster kan stimulera till förnyelsearbete inom offentlig förvaltning. Ett av målen i den Nationella upphandlingsstrategin är en offentlig förvaltning som främjar innovationer och alternativa lösningar.

I förstudien framförde en leverantör fördelar med så kallad funktionsupphandling där beställaren inte specificerar exakt vilken utrustning som ska användas utan köper en tjänst där en viss funktion ska tillhandahållas av leverantören. Genom förnyad konkurrensutsättning skulle avropsberättigade myndigheter kunna ges möjlighet att formulera funktionskrav och beakta bästa lösningsförslag i utvärderingen. Upphandlingsmyndigheten tillhandahåller stöd för hur funktionskrav kan utvärderas.

I marknadsanalysen kartlades att utökad fjärråtkomst av säkerhetssystemen kan öka tillgängligheten (täckning/åtkomst), förbättra inställetiden och minska utsläppen.

För att främja innovation och ny teknik bör en kommande upphandling i sin kravställning undvika att hindra de tekniska förändringar som kan komma att ske under de nya ramavtalens löptid, genom till exempel öppna formuleringar och att där det är möjligt endast ställa funktionskrav.

11 Säkerhet

11.1 Informationssäkerhet

Informationssäkerhet handlar framför allt om att hindra information från att läcka ut, förvanskas och förstöras. Det handlar också om att rätt information ska finnas tillgänglig för rätt personer, och i rätt tid. Information ska inte kunna hamna i orätta händer och missbrukas. De registrerade ska veta vem som använder deras personuppgifter och varför.

Behovet av en förbättrad hantering av information ur ett säkerhetsperspektiv inom offentlig förvaltning är väldokumenterad.

En upphandling av säkerhetsteknik ska ge goda förutsättningar för avropsberättigade organisationer att ställa relevanta informationssäkerhetskrav och hantera sin information på ett säkerhetsmässigt lämpligt sätt.

11.2 Säkerhetsskydd och Säkerhetsskyddsavtal

Verksamhet som omfattas av säkerhetsskyddslagen (2018:585) ska ha det säkerhetsskydd som behövs med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och övriga omständigheter. Ansvar för säkerhetsskyddet ligger hos den som är verksamhetsansvarig. När det i utförandet av en tjänst förekommer uppgifter som med hänsyn till Sveriges säkerhet omfattas av sekretess har staten, kommunerna och regionerna ansvaret för att det finns ett fullgott säkerhetsskydd hos leverantören.

För att tillgodose kravet på säkerhetsskydd när sådan verksamhet utförs på uppdrag av en myndighet, ska den uppdragsgivande myndigheten teckna ett skriftligt avtal – säkerhetsskyddsavtal – med ramavtalsleverantören om det säkerhetsskydd som behövs i det enskilda fallet. Vid de ramavtal där behov av säkerhetsavtal föreligger bör en sådan möjlighet anges i ramavtalen. I förstudien har behov av att kunna teckna säkerhetsskyddsavtal inför avrop också identifierats.

I förstudien har det framkommit att det föreligger intresse hos myndigheterna att ställa säkerhetskrav på leverantörerna eftersom leverantörerna kan komma att få tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och säkerhetskänslig verksamhet. Sådana krav kommer därför högst troligt att ställas, det exakta innehållet i dessa kommer att utformas i kommande upphandling.

11.3 Dataskydd

GDPR gäller i hela EU och har till syfte att skapa en enhetlig och likvärdig nivå för skyddet av personuppgifter så att det fria flödet av uppgifter inom EU inte hindras.

Utifrån vad som framkommit under förstudien är utgångspunkten att ramavtalsleverantörer huvudsakligen kommer att behandla personuppgifter såsom

personuppgiftsbiträden inom ramavtalsområdet. Det innebär att personuppgiftsbiträdesavtal kan komma att behöva tecknas vid anskaffning från ett kommande ramavtal. I ramavtalsupphandlingen medför detta att personuppgiftsbiträdesavtal bör biläggas samt att möjliga kravställningar enligt GDPR ska beaktas.

11.4 Krisberedskap och försörjningstrygghet

Skydd och säkerhet är en samhällsviktig sektor och bevaknings- och säkerhetsverksamhet räknas som samhällsviktiga funktioner. Säkerhetssystemen skyddar områden, personer och offentlig verksamhet vilket innebär att ett bortfall av säkerhetssystemen kan medföra en negativ påverkan på flera olika samhällsvärden, till exempel människors liv och hälsa, samhällets funktionalitet och rättssäkerhet, beroende på var och hur säkerhetssystem används. Säkerhetsverksamhet utmärks särskilt av att ett bortfall kan påverka många olika delar av en annan verksamhet, till exempel personalsäkerheten, informationssäkerheten och verksamhetens funktionalitet.

Tillhandahållandet av säkerhetssystem kan således ofta räknas som samhällsviktig verksamhet eftersom ett bortfall av, eller en svår störning i verksamheten ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter, på kort tid kan leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.

Säkerhetsverksamheten är extra kritisk när riskerna och hotbilden ökar i samhället eller gentemot en enskild myndighet. 2014 rapporterades det till exempel om ett ökat antal attentat mot myndigheter som Migrationsverket, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.⁷ Den negativa påverkan på en myndighet kan ofta få en negativ påverkan på allmänheten.⁸ Vilken tidsperiod då det är särskilt viktigt att leveranssäkerheten är hög beror på vad säkerhetssystemet ska skydda.

Flera leverantörer berättade att de arbetar med kontinuitetshantering och en branschorganisation angav att leverantörerna i branschen är väldigt duktiga inom krisberedskap/kontinuitetshantering. Branschorganisationen berättade att leverantörerna har en aktiv dialog med sina kunder och deltar i kundernas arbete. En annan branschorganisation trodde att arbetet med krisberedskap och kontinuitetshantering skiljer sig ganska mycket, där de större företagen har bättre förutsättningar för att arbeta med det.

Utifrån det som framkommit i förstudien bedöms leveranssäkerheten vara hög vid normala förhållanden, medan en entydig bild inte finns vid force majeure-förhållanden. Några risker ur ett krisberedskapsperspektiv som leverantörerna identifierat är lagerhållning och tillgång till material samt hackerattacker. Leverantörernas förmåga att erbjuda substitut

⁷ Se <https://www.svd.se/attentat-mot-flera-myndigheter>.

⁸ Ett attentat mot ett polishus kan till exempel få negativ påverkan på den allmänna säkerheten om polisverksamheten blir förhindrad med anledning av attentatet.

bedöms som god utifrån det som framkommit i förstudien. Den ekonomiska stabiliteten i branschen är god vilket är positivt ur ett krisberedskapsperspektiv.

De flesta leverantörerna föreslog inte att några särskilda krav avseende krisberedskap och kontinuitetshantering ställs i ramavtalsupphandlingen. En leverantör ansåg att sådana krav lämpligast ställs vid avrop utifrån avropsberättigades behov. En leverantör framförde däremot att branschen kommer att påverkas av materialbrist ett par år framöver varför det är viktigt att få in aspekter kring det. Även möjlighet att som organisation kunna utöka sin kapacitet samt beredskap, och till exempel ha jour skulle vara bra enligt leverantören.

Under referensgruppsmötet framkom att vissa myndigheter, särskilt bevakningsansvariga myndigheter, efterfrågar att leverantörerna har kompetens inom försörjningstrygghet och totalförsvarsplanering.

12 E-handel

Med elektronisk handel (e-handel) menas ett sätt att skapa en effektiv inköpsprocess med IT som stöd. Elektronisk affärskommunikation ersätter den pappersbaserade kommunikationen. Avtal, leverantörer, priser m.m. blir lättillgängliga för de som ska beställa varor och tjänster, därför att avrop/beställningar och fakturahanteringen kan ske elektroniskt. E-handel enligt denna definition förutsätter att köparen hanterar sin elektroniska affärskommunikation via sitt e-handelssystem. Att en enskild handläggare inom köparens organisation gör inköp i en leverantörs webbshop via ett individuellt inloggningskonto betraktas inte som e-handel.

Målsättningen är att de leverantörer som tecknar statliga ramavtal med Kammarkollegiet ska medverka till att avropande myndigheter kan tillämpa e-handel och därmed leva upp till strategi, förordning och lagstiftning.

Förutsättningarna för att tillämpa e-handel varierar mellan olika ramavtalsområden och branscher. I förstudiearbetet utreds därför förutsättningarna för e-handel för det aktuella ramavtalsområdet. Den 1 april 2019 blev det lag på att alla inköp i offentlig sektor ska faktureras med e-faktura.

Av myndighetsenkäten som besvarades av 71 respondenter framgår att 28 respondenter beställt säkerhetssystem med e-post, 18 respondenter med hjälp av avropsblanketten, tio respondenter via telefon och nio respondenter via e-handel. 25 av respondenterna hade inte genomfört någon beställning. Gällande beställning av konsulter för säkerhetssystem hade sex respondenter beställt via telefon, 18 via e-post, åtta via e-handel och tio via avropsblanketten medan 41 respondenter inte gjort någon beställning.

I myndighetsenkäten tillfrågades även myndigheterna hur de skulle vilja tillämpa e-handel inom ramavtalsområdena säkerhetssystem och konsulter för säkerhetssystem.

- 19 respondenter svarade att de inte tillämpar e-handel.
- 21 respondenter svarade att när avropet är klart vill de registrera inköpet i e-handelssystemet och meddela leverantören vilket ordernummer som ska anges på fakturan.
- 21 respondenter ville att leverantören ska kunna ta emot en elektronisk order från myndighetens e-handelssystem, med resultatet (belopp m.m.) från avropet.
- 14 respondenter ville att leverantören anger ett abonnemangsnummer på fakturan, så att myndigheten kan matcha det med ett objektsregister i e-handelssystemet för automatisk kontering och eventuell automatisk attest.

En referensgruppsdeltagare ansåg att befintliga e-handelskrav har fungerat bra, men att e-handel sällan tillämpas.

Fyra leverantörer angav att beställning kan genomföras via e-handelssystem men att det vanligaste är via e-post och/eller telefon. Beställning skulle delvis kunna genomföras via kundunika webbshoppar. E-post och/eller telefon uppgavs vara det mest effektiva beställningssättet. Sex leverantörer besvarade att de kan skicka e-fakturer via Peppol.

13 Utvecklingsområden och förändringsbehov i en kommande upphandling

Nedan sammanfattas några av de utvecklingsområden och förändringsbehov som har identifierats i förstudien och som bör ses över inför kommande upphandling.

- Definitionen av öppna respektive proprietära säkerhetssystem.
- Vilka säkerhetssystem som ska vara obligatoriska respektive icke-obligatoriska.
- Se över utbudet inom delområdet säkerhetssystem och undersöka om till exempel Talat utrymningslarm (TUL)/Utrymningslarm med talat meddelande (UTM), "security as a service", scanning- och detekteringsutrustning, besökshanteringssystem och porttelefoni bör inkluderas.
- Inom delområdet konsulter för säkerhetssystem bör undersökning ske av vilka tjänster som ska omfattas av delområdet, samt hur de ska beskrivas och avgränsning ske. I förstudien föreslogs till exempel att projektledning och en säkerhetsstrategsroll bör införas.
- Möjlighet att teckna säkerhetsskyddsavtal inför avrop.
- Tydliggöra vad som gäller kring service och garanti.
- Beakta vilka miljökrav som bör ställas.
- Tydliggöra möjligheten att ställa tillgänglighetskrav vid avrop och se över hur tillgänglighet kan beaktas i ramavtalsupphandlingen.
- Informationssäkerhet och krisberedskap/kontinuitetshantering har identifierats som viktiga områden.
- Sociala hänsyn i leveranskedjan och arbetsmiljösäkerhet vid installation, montage med mera.

14 Slutsatser

Projektgruppen anser att kriterierna för att genomföra en ny upphandling av säkerhetsteknik är uppfyllda och rekommenderar att en ny upphandling genomförs.

Omsättningen för delområdet säkerhetssystem uppgick år 2020 till 82 424 756 SEK, och år 2021 var omsättningen 71 339 169 SEK. För delområdet konsulter för säkerhetssystem var omsättningen 5 428 854 SEK år 2022, och år 2021 var omsättningen 6 751 208 SEK.

Av myndighetsenkäten, som hade en låg svarsfrekvens, angav 37 respondenter att de är intresserade av att avropa från ett ramavtal avseende säkerhetssystem under de kommande fem åren. 30 respondenter svarade att de är intresserade av att avropa från ett ramavtal avseende konsulter för säkerhetssystem de kommande fem åren.

Av myndighetsenkäten framgår att avrop sker relativt sällan. 17 respondenter svarade att de avropat en gång från de nuvarande ramavtalen för säkerhetssystem, och tio respondenter svarade att de avropat en gång från de nuvarande ramavtalen för konsulter för säkerhetssystem.

Säkerhetssystem eller konsulter för säkerhetssystem avropas inte i en stor omfattning, det vill säga i ett stort antal.

Båda delområden har en särskild betydelse för den förvaltningsgemensamma utvecklingen och effektiviseringen rörande säkerhet. Utan ett ramavtal för konsulter för säkerhetssystem försämras till exempel de avropsberättigades möjligheter att anlita konsultstöd vid anskaffning av säkerhetssystem.

Sammanfattningsvis kan konstateras att det finns skäl att genomföra en ny upphandling eftersom många myndigheter är intresserade av ramavtalsområdet, omsättningen är stor (för delområdet säkerhetssystem) och eftersom en upphandling kan antas vara av särskild betydelse för förvaltningsgemensam effektivisering inom båda delområdena.

15 Källförteckning

15.1 Möten med myndigheter

Referensgruppsmöte:

- Diskrimineringsombudsmannen
- Kronofogdemyndigheten
- Lantmäteriet
- Skolverket
- Skatteverket
- Arbetsförmedlingen
- Statens servicecenter
- Länsstyrelsen i Jönköpings län

15.2 Möten med leverantörer

- RCO Security AB
- Avarn Security Systems AB
- Axlås Solidlås AB
- Bravida Säkerhet Aktiebolag
- Certego AB
- Nordic LEVEL Group AB (Confidence)
- Granitor Electro AB (Midroc Electro AB)
- Stanley Security AB
- Swedish Net Engineering AB
- Team TSP AB
- WSP Sverige AB
- ÅF-Infrastructure AB

15.3 Möten med branschorganisationer

- SäkerhetsBranschen
- Almega Säkerhetsföretagen

15.4 Enkätutskick till myndigheter

Myndighetsenkätens titel var "Statens inköpscentrals myndighetsenkät i förstudien Säkerhetsteknik". Enkäten publicerades 2021-11-11 och var öppen till och med 2021-11-28. Enkäten skickades till 219 mottagare och besvarades av 71 respondenter vilket ger en svarsfrekvens på 32,4 %.

15.5 Enkätutskick till leverantörer

En enkät som riktade sig till leverantörer som inte är ramavtalsleverantörer i dagsläget publicerades i förstudien, enkätens titel var "Statens inköpscentrals leverantörsenkät inom förstudien Säkerhetsteknik". Enkäten publicerades 2021-12-15 och var öppen till och med 2022-01-17. Enkäten distribuerades via branschorganisationerna SäkerhetsBranschen och Almega Säkerhetsföretagen.

15.6 Referenslitteratur och andra källor

Skatteverket, Vad är ett API?,

<https://www.skatteverket.se/omoss/apierochoppnaddata/hittaapierochoppnaddata/kunskapochinspiration/vadarettapi.4.96cca41179bad4b1aaa4b8.html>.

Svenska Dagbladet, Attentat mot flera myndigheter, <https://www.svd.se/attentat-mot-flera-myndigheter>, publicerad 2014-03-09.

Säkerhetsföretagen, Säkerhetsföretagens årsrapport 2020.

Säkerhetsföretagen, Säkerhetsföretagens årsrapport 2018.

Upphandlingsmyndigheten, Statistik om offentlig upphandling 2020, Tabell 83

Utbetalningar från stat, kommun och region till utomstående organisationer efter SNI-huvudgrupper 2019.